

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA V BRATISLAVE

ISSN 1210-2016

BULLETIN
UNIVERZITNEJ KNIŽNICE
V BRATISLAVE

V čísle:

Informácie z UKB
Informácie zo seminárov a porád
Rôzne
Personálie
Ocenenia
Kalendár akcií

Bratislava 2006

O b s a h

INFORMÁCIE Z UKB

**Slávnostné stretnutie pri ukončení
rekonštrukcie Univerzitetnej knižnice v Bratislave**
Táňa Popová 5

**Publikácie vydané
Univerzitetnou knižnicou v roku 2006**
Táňa Popová 6

INFORMÁCIE ZO SEMINÁROV A PORÁD

**Hudobná ikonografia –
seminár hudobných knihovníkov**
Mgr. Dana Drličková 8

**Ján Čaplavič 1904-1976, život, dielo, človek
/seminár/**
Mgr. Zlatica Pytlová 11

**Kolokvium českých, moravských
a slovenských bibliografov 2006
(Trenčín 1. – 3. 10. 2006)**
Katarína Pekařová 13

Celoslovenská bibliografická konferencia
Katarína Pekařová 14

**Siedme zasadnutie národnej komisie
pre služby pri Slovenskej národnej knižnici**
Dagmar Kleinová – Jarmila Pírová 17

Dejiny knižnej kultúry Liptova
Mgr. Petronela Bulková – Mgr. Lívia Kurucová 21

RÔZNE

**Významné dielo
o Univerzitetnej knižnici v Bratislave**
Katarína Pekařová 29

**Bibliografia článkov z výročných školských
správ z územia Slovenska za školské
roky 1918/19 - 1952/53**
Mgr. Bronislava Svobodová – Ing. Danica Zendulková 30

Mobilné knižnično-informačné služby alebo pamätáte sa ešte na bibliobusy? Mgr. Michal Sliacky	35
INFORMÁCIE ZO ZAHRANIČIA	
Otvorenie“Veľkej knižnice” v Montreali	42
PERSONÁLIE	
Mgr. Adela Perd'ochová (5. 12. 1944 – 25. 9. 2005) Mgr. Kamila Fircáková	46
Človek v človeku Za Mgr. Evou Potašovovu PhDr. Dušan Lechner	54
KALENDÁR AKCIÍ	
Podujatia uskutočnené v Univerzitetnej knižnici v Bratislave v 2. polroku 2006	56

SLÁVNOSTNÉ STRETNUTIE PRI UKONČENÍ REKONŠTRUKCIE UNIVERZITNEJ KNIŽNICE V BRATISLAVE

21. 9. 2006 sa pri príležitosti ukončenia celkovej rekonštrukcie historických budov Univerzitnej knižnice v Bratislave, ukončenia výstavby nových skladov a otvorenia Lisztovho pavilónu a Lisztovej záhrady uskutočnil umeleckospoločenský večer, ktorého spoluorganizátorom bola aj Spoločnosť priateľov Univerzitnej knižnice v Bratislave.

Za zvukov Dievčenského salónneho orchestra Afrodité sa schádzali pozvaní hostia v priestoroch barokového nádvorja Univerzitnej knižnice v Bratislave na Ventúrskiej ulici.

Pastvou pre oči boli tanečné improvizácie súboru Hedamija a uši potešila vokálna skladba zboru Amadeus. Po uvítacích tónoch korunovačných fanfár prítomných privítal moderátor akcie Zoro Laurinc a hosťom sa prihovoril generálny riaditeľ Univerzitnej knižnice v Bratislave, PhDr. Tibor Trgňa, ktorý pozdravil hostí a poďakoval sa architektom, investorm, spolupracujúcim inštitúciám a zamestnancom knižnice za prácu a úsilie, ktoré vynaložili v priebehu rekonštrukcie. Všetkých pozval do Lisztovej záhrady, kde prebehla spoločenská časť večera a zneli populárne jazzové melódie, ktoré hral SH Quintett a spieval Bartolomej Balogh.

Lisztov pavilón zariadený novým nábytkom je pripravený na podujatia komorného charakteru. Záhradný nábytok na letné aktivity môže využiť viac ako sto návštevníkov a terasa pred pavilónom bude slúžiť ako javisko.

Renovovaný Lisztov pavilón, ako aj záhrada, ktoré sú súčasťou komplexu Univerzitnej knižnice v Bratislave, budú slúžiť širokej verejnosti na rôznorodé kultúrno-spoločenské podujatia a rozličné akcie, ktoré

budeme usporadúvať aj v rámci aktivít Spoločnosti priateľov Univerzitetnej knižnice v Bratislave.

Po rekonštrukcii tvoria všetky objekty knižnice jeden vnútorne sieťovo prepojený celok. Zámerom celej rekonštrukcie bolo lepšie uspokojovať potreby celoživotného vzdelávania a využívania voľného času, k čomu prispelo aj nové dispozičné usporiadanie priestorov a bezbariérový vstup do knižnice.

Táňa Popová

PUBLIKÁCIE VYDANÉ UNIVERZITNOU KNIŽNICOU V ROKU 2006

1. Bibliografia výročných školských správ z územia Slovenska za roky 1701-1850. Autorsky pripravila Ľubica Krišková. Bratislava: UKB 2006, 168 s. +12 obrazových príloh.
2. Bulletin Univerzitetnej knižnice v Bratislave. Zodp. redaktor Tatiana Popová. Bratislava : UKB, 2006. (2 čísla).
Periodikum obsahujúce informácie zo seminárov a porád, o činnosti UKB, zaujímavosti zo zahraničia, personálie, ocenenia, kalendár akcií a pod.
3. eCulture. Interoperabilita informačných systémov. Základné pojmy a východiská. Zost. Viliam Mojžiš, Peter Slančík, Anna Faklová, Boris Polakovič, Erik Kriššák. Bratislava : UKB, 2006. 52 s.
Metodická príručka zaoberajúca sa interoperabilitou, nástrojmi na jej dosiahnutie, interoperabilitou v rezorte kultúry.

4. KALENDÁR výročí 2007. HUDBA. Zost. Dana Drličková. Bratislava: UKB, 2006. 88 s.
Informácia pre širší okruh kultúrnych pracovníkov, redaktorov, dramaturgov, o životných jubileách muzikológov, skladateľov, spevákov, inštrumentalistov, pedagógov, hudobných knihovníkov, ale aj významných dramatikov, teoretikov, estetikov a filozofov.
5. Medzinárodné desiatinné triedenie (verzia 2004). Aktualizácia vybraných znakov MDT pre súborný katalóg periodík. Zost. Lýdia Sedláčková, Hana Vildnerová a Tatiana Kišová. Bratislava: UKB, 2006. 171 s.
Metodická príručka Medzinárodné desiatinné triedenie obsahuje výber znakov MDT, ktorý pripravil odbor súborných katalógov UKB z verzie z roku 2004. Príručka je určená hlavne účastníkom kooperatívnej katalogizácie v súbornom katalógu periodík.
6. Tváre jazzu. Zost. Dana Drličková. Bratislava: UKB, 2006. 71 s.
Zborník materiálov z 22. seminára hudobných knihovníkov, ktorý sa uskutočnil v Leviciach. Zborník obsahuje referáty zaoberajúce sa históriou jazzu, vývojom jazzu a jeho štýlov, hudobnými nástrojmi využívanými v tomto umeleckom štýle, jazzom a jeho vývojovými etapami na Slovensku, jazzovými aktivitami v levickom regióne, jazzovými prvkami v artificiovej hudbe, procesom prenikania jazzových podnetov do tvorby slovenských skladateľov.
7. Studia Bibliographica Posoniensia. Zost. Miriam Poriezoová. Bratislava: UKB, 1/2006. 222 s.
Univerzitná knižnica v Bratislave pripravila prvé číslo periodika Studia Bibliographica Posoniensia, ktorého cieľom je podporovať vydávanie odborných prác z oblasti spoločenských vied, zameraných najmä na bibliografiu, výskum a ochranu starých tlačí, knižničnú a informačnú vedu, hudbu, dejiny a literatúru Slovenska a Slovákov.
8. Súpis článkov o masmédiách za roky 2005. Zost. Terézia Kamenická. Bratislava: UKB, 2006. 21 s.
Súpis obsahuje články o masmédiách uverejnené vo vybraných periodikách v roku 2005. Články sú zoradené do piatich tematických skupín, v rámci ktorých sú zoradené chronologicky.
9. Výročná správa za rok 2005. Sprac. Tatiana Popová a pracovníci UKB. Bratislava : UKB, 2005. 110 s. + 5 príloh.
Správa o činnosti knižnice za uplynulé obdobie, poslanie a strednodobý výhľad organizácie, činnosti organizácie, rozpočet, personálne otázky, ciele a prehľad ich plnenia, hodnotenie a analýza vývoja organizácie, hlavné skupiny používateľov.

Táňa Popová

HUDOBNÁ IKONOGRAFIA

Seminár hudobných knihovníkov

26. odborný seminár hudobných knihovníkov sa uskutočnil v dňoch 19. - 21. septembra 2006. Hostiteľskou knižnicou bola Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave. Hlavným usporiadateľom bola Univerzitná knižnica v Bratislave, spoluorganizátormi Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave, Slovenská národná knižnica v Martine, Spolok slovenských knihovníkov, Slovenská národná skupina IAML.

Už tradične bol seminár spojený s plenárnym zasadnutím Slovenskej národnej skupiny IAML (International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres), ktoré sa uskutočnilo 19. septembra 2006 za účasti pracovníkov knižníc združených v slovenskej národnej skupine IAML. Jeho programom bolo zhodnotenie činnosti za rok 2005 a informácie o kongrese IAML v Göteborgu vo Švédsku (jún 2006).

Hlavnou témou prednášok tohtoročného seminára bola *Hudobná ikonografia na Slovensku*.

Hudobná ikonografia patrí v systematike hudobnej vedy do čiastkovej kategórie hudobnej historiografie. Jej základom a výskumným objektom je výtvarný dokument s hudobnou tematikou v tom najširšom zmysle slova. Výtvarné umenie predstavuje pre hudobnovedné poznanie významný dokumentačný materiál a často sa stáva primárnym prameňom v prípadoch, keď chýbajú iné svedectvá (napríklad pri rekonštruovaní stredovekých hudobných nástrojov, vyhľadáva a vysvetľuje výtvarné aspekty zobrazení hudobných nástrojov, hudobných prevedení a pod.) Z hľadiska interdisciplinárneho je nevyhnutným a významným zdrojom pre umenovedné, spoločenskovedné a ďalšie humanitné disciplíny, ktoré v ňom dešifrujú ikonické a symbolické významy v historickej podmienosti.

Vo svete je hudobná ikonografia systematicky spracovávaná a výsledky sú sústreďované v registratúrach národných skupín RIDIM (Répertoire International d'Iconographie Musicale). Projekt Medzinárodného katalógu hudobných ikonografií vznikol 26. augusta 1971 na

konferencii IAML. Projekt iniciovali Barry S. Brook, Geneviève Thibault a Harald Hackman. V najširšom kontexte je cieľom tohto projektu pomáhať interpretom, historikom, knihovníkom, nástrojárom, vydavateľom, pedagógom a ďalším vo vytváraní plnohodnotných vizuálnych materiálov. Neskôr sa ukázalo, že projektu chápanému ako medzinárodná platforma, chýbalo pevné inštitucionálne zázemie a prebiehali len čiastkové výskumy. Situácia sa začala zlepšovať v 90. rokoch, kedy sa položili základy pre nové medzinárodné centrum. Rokovania s Národným inštitútom histórie a umenia (INHA) v Paríži vyústili v spoluprácu. Oficiálne je založené Medzinárodné RiDIM centrum pod INHA. Jedným z najdôležitejších projektov komisie bolo vyvinutie RiDIM databázy pre katalogizáciu hudobných ikonografií. Táto úloha sa týkala tak technických aspektov ako i štruktúry a obsahu databázy. Databáza je prístupná cez heslo, je zadarmo a kompatibilná s bežným operačným systémom. Obsahuje 5 povinných polí: autorita, rok vytvorenia, titul, typ objektu a informácie o lokácii. Podporuje rozličné jazyky, obsahuje slovník, medzinárodné štandardy, umožňuje ukladanie obrázkov a vyhľadávanie v spoločných databázových poliach. Verejný prístup do databázy je plánovaný na rok 2007. Na Slovensku sa v minulosti viacerí teoretici venovali výskumom hudobnej ikonografie. Výskumy však neboli inštitucionálne zastrešené a prebiehali skôr sporadicky, katalogizácia ikonografických dokumentov bola viac-menej nekoordinovaná a individuálna. Za začiatok prípravného procesu založenia komisie RiDIM na Slovensku možno považovať grantový projekt Ústavu hudobnej vedy SAV od PhDr. Jany Lengovej, CSc. *Hudobná kultúra na Slovensku v obrazových prameňoch* a čiastkovú štúdiu spolupracovníka tohto grantu PaedDr. Emanuela Muntága *Ikonografia osobností hudobnej kultúry na Slovensku*. Zriadením medzinárodnej inštitucionálnej bázy vznikajú nové možnosti pre vytvorenie slovenskej komisie RiDIM.

Stretnutie v Rožňave považujeme za akúsi predkapitolu tohto úsilia. Problematiku hudobnej ikonografie na Slovensku v kontexte všeobecných výskumov sme si zvolili za hlavnú tému seminára. Uvedomovali sme si zároveň, že sa púšťame do témy, ktorá otvára neuveriteľne široké možnosti prezentácie rôznych aspektov problematiky. Všetky prezentované prednášky prihliadali na skutočnosť, že táto časť hudobnej vedy je na jednej strane málo prezentovaná a analyticky systematizovaná z muzikologického hľadiska, na strane druhej nesmierne podnetná a zaujímavá. Prednášok sa ujali významné osobnosti slovenskej muzikológie a historiografie, ktoré sa vo svojich výskumoch hudobnej ikonografie vo svojej profesionálnej činnosti venovali. Na seminári odzneli prednášky:

PhDr. Jana Lengová (Ústav hudobnej vedy SAV v Bratislave): *Problematika hudobných prameňov na Slovensku v 19. storočí z aspektu hudobnej ikonografie*, PhDr. Mariana Bárdiová (Literárne a hudobné

múzeum pri ŠVK v Banskej Bystrici): *Prezentácia Biblie Martina Luthera z roku 1555*, PhDr. Klára Mészárosová (UKB): *Hudobná ikonografia v starých tlačiarach Univerzitnej knižnice v Bratislave*, Mgr. Sylvia Urdová (Hudobné múzeum – SNM v Bratislave): *Stredoveké liturgické kódexy na východnom Slovensku z pohľadu hudobnej ikonografie*, PhDr. Jana Bartová (Katedra hudobnej vedy FF UK v Bratislave): *Vzácná hudobná pamiatka v Martinčeku*, Mgr. Adrián Mikušák (Slovenská národná knižnica v Martine): *Zhodnotenie súčasného stavu skúmania ako i problematiky hudobnej ikonografie na Slovensku*.

Súčasťou všetkých prednášok boli obrazové prezentácie, ktoré boli nielen nevyhnutným doplnkom prednášok, ale vizuálne vnímanie umožňovalo lepšie pochopenie často vysoko odbornej terminológie a udržiavalo permanentnú pozornosť účastníkov seminára.

Ku všetkým prednáškam prebiehala odborná diskusia.

Posledný deň seminára bol venovaný odborným témam hudobného knihovníctva:

Hudba na internete, prednáška Mgr. Stanislava Gricha (Ústav hudobnej vedy SAV v Bratislave), bola venovaná problematike digitalizácie hudby, ktorá predovšetkým zásluhou internetu od začiatku 80. rokov zmenila spôsob jej distribúcie. Na rozdiel od rozmnožovania hudby prostredníctvom fyzických nosičov sa digitálne uložená hudba dá kopírovať bez straty kvality v akomkoľvek množstve. Tento proces prežíva stále väčší rozmach. Dá sa reálne očakávať, že dopad na činnosť knižníc v tomto kontexte bude pravdepodobne nezvratný.

Valér Romok z Gemerskej knižnice Pavla Dobšinského v Rožňave, rozvinul predchádzajúce informácie o praktickú prezentáciu *Zaujímavé webové stránky s hudbou*.

Zhodnotenie činnosti hudobných oddelení verejných knižníc na Slovensku predniesla predsedníčka komisie pre hudobné knižnice Mgr. Dana Drličková (hudobný kabinet UKB). Prednáška bola zhodnotením existencie hudobných pracovísk vo verejných a vybraných vedeckých knižniciach na Slovensku. Podkladmi pre spracovanie problematiky bol prieskum a následná analýza dotazníkov, zaslaných všetkým relevantným pracoviskám v rámci Slovenska.

Program seminára bol mimoriadne náročný a už tradične nastolil množstvo otázok, na ktoré už čas vyčlenený pre diskusiu, nestačil.

Všetky príspevky budú uverejnené v zborníku, ktorého vydanie bude realizovať Univerzitná knižnica v Bratislave v priebehu roku 2007.

Odborný program tohtoročného seminára hudobných knihovníkov bol mimoriadne zaujímavý a stretol sa so živým ohlasom. Dokladom toho bola vysoká účasť pracovníkov slovenských knižníc, i záujem miestnych

médií. Seminára sa zúčastnili ako vzácní hostia aj PhDr. Dušan Lechner, riaditeľ úseku knižničnej činnosti Univerzitnej knižnice v Bratislave a Mgr. Monika Lopušanová z Ministerstva kultúry SR, ktorí zhodnotili seminár ako výnimočne podnetný a úspešný.

Hostitelia z Gemerskej knižnice Pavla Dobšinského v Rožňave nám pripravili výborné podmienky k realizácii seminára ako i perfektný relaxačný program. Gemer patrí medzi najkrajšie, turisticky atraktívne regióny na Slovensku a sme vďační, že nám naši hostitelia umožnili navštíviť niektoré vzácne historické pamiatky: kostol evanjelickej cirkvi a.v., ktorý patrí medzi najcennejšie klasicistické pamiatky Slovenska, biskupské sídlo a jeho nádhernú knižnicu so vzácnymi knižnými dokumentmi a historickými exponátmi, spojenými s postavením stredovekej Rožňavy ako majetku ostrihomského arcibiskupa. Navštívili sme jedinečný evanjelický kostol so stredovekými nástennými maľbami v Štítniku a hrad Krásna Hôrka, kde na záver pútavej prehliadky bol pre nás v kaplnke hradu pripravený krásny organový koncert (organ a spev) v podaní domácich umelcov. Všetky umelecké dojmy, spojené s vnímaním historického koloritu navštívených miest, výtvarných diel a záverečný hudobný zážitok, boli nádherným zvýšením nášho tohtoročného stretnutia a ešte dlho v nás rezonovali.

Pani riaditeľke Mgr. Ivete Kyselovej a kolektívu pracovníčok, ktoré sa nám neúnavne venovali, patrí naša vďaka.

Mgr. Dana Drličková

JÁN ČAPLOVIČ

1904 – 1976, život, dielo, človek

/ seminár /

Dňa 26. septembra 2006 sme si pripomenuli 30-te výročie úmrtia PhDr. Jána Čaploviča, významného slovenského bibliografa, literárneho historika, knihovníka, žurnalistu a kňaza.

Pri tejto príležitosti sa konal spomienkový seminár, ktorý usporiadali pracovníci kabinetu retrospektívnej bibliografie Univerzitnej knižnice v Bratislave v prednáškovej sále knižnice pod názvom: „Ján Čaplovič 1904-1976 – život, dielo, človek“, presne v deň 30-teho výročia úmrtia. Seminár nadväzoval na kolokvium z roku 2004, konané pri príležitosti stého výročia jeho narodenia, v Slovenskej národnej knižnici v Martine. V tom čase prebiehala rekonštrukcia budov Univerzitnej knižnice, z tohto dôvodu sa tu nemohli konať žiadne akcie. Naším plánom

do budúca bolo v novozrekonštruovanej budove, na počesť jej bývalého riaditeľa Jána Čaploviča, zorganizovať k jeho storočnici seminár širšieho zamerania. Čas však pokročil a pripomenul nám, že sa blíži ďalšie významné výročie tohto človeka, výročie jeho úmrtia a tak sme zmenili náš plán.

Program podujatia bol veľmi bohatý. Príspevky, ktoré odzneli, možno zdeliť do troch častí: 1. život, 2. dielo, 3. človek.

Podujatie otvoril krátkym príhovorom generálny riaditeľ Univerzitnej knižnice v Bratislave T. Trgiňa. Privítal na ňom účastníkov, prednášajúcich a pozvaných hostí, osobitne syna Jána Čaploviča s manželkou.

Ako prvý vystúpil M. Kovačka s príspevkom, v ktorom veľmi podrobne, pútavo a zanietene predstavil prítomným celoživotnú prácu J. Čaploviča, jej význam a prínos do našej kultúry ako i to, v čom spočíva jeho odkaz.

Môj otec – pod týmto názvom prezentoval svoje osobné spomienky jeho syn.

Jediná zahraničná účastníčka seminára, M. Písková zo Slezské univerzity v Opave, vo svojom príspevku, obdobne ako M. Kovačka, zhodnotila význam, prínos a ohlas Čaplovičovej práce v Čechách.

D. Ondrejovič predstavil Jána Čaploviča ako evanjelického kňaza.

Novinárske pôsobenie počas 2. svetovej vojny v emigrácii a žurnalistické aktivity J. Čaploviča po 2. svetovej vojne vo svojich príspevkoch priblížili autorky M. Poriežová, B. Svobodová a D. Serafinová.

Druhú časť seminára zahájil svojimi spomienkami zo študentských čias D. Lechner, tzv. Čaplovičov učeň, ako sa sám nazval.

Čaplovičovu Bibliografiu tlačí vydaných na Slovensku do roku 1700 priblížila G. Žibritová. Na jej príspevok úzko nadviazali K. Komorová – H. Saktorová, ktoré predstavili najvzácnejšie tlače z tejto bibliografie zachované v Slovenskej národnej knižnici a ich majiteľov. Kapitulu uzavrela L. Lichnerová, ktorá hovorila o elektronickej verzii bibliografie. Porovnávala pozitíva tlačenej verzie s výhodami, ktoré ponúka elektronická databáza.

K. Fircáková veľmi podrobne a zaujímavo priblížila Čaplovičovu prácu počas jeho pôsobenia v rokoch 1948 - 1951 na čele Knižnice Slovenskej univerzity.

Z pohľadu kolegyne zaspomínala M. Vieriková vo svojom príspevku na jeho dlhoročnú prácu v bratislavskej Lyceálnej knižnici a na spoločné roky spolupráce v nej.

V poslednom príspevku súčasná predsedníčka Spolku slovenských knihovníkov S. Stasselová zhodnotila Čaplovičovú činnosť v rokoch 1950 – 1951, keď bol predsedom v prvom Zväze slovenských knihovníkov.

V závere môžeme skonštatovať úspešnosť priebehu seminára, ktorého završením bude vydanie samostatného zborníka príspevkov.

Mgr. Zlatica Pytlová

KOLOKVIUM ČESKÝCH, MORAVSKÝCH A SLOVENSKÝCH BIBLIOGRAFOV 2006 (Trenčín 1. - 3. 10. 2006)

Prvé októbrové dni už tradične patria stretnutiu bibliografov Čiech, Moravy a Slovenska, ktoré sa usporadúva vždy v inom meste: tohtoročné stretnutie sa konalo v jednom z najkrajších miest na Považí – v Trenčíne. Hlavnými organizátormi podujatia boli Slovenská národná knižnica – Národný bibliografický ústav, Spolok slovenských knihovníkov a Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne. Cieľom týchto stretnutí je podpora bibliografických úsilí a vzájomná výmena skúseností.

Prvý deň podujatia bol venovaný prehliadke mesta a Trenčianskeho hradu. Počas nasledujúcich dvoch dní odznelo 21 referátov, ktoré boli zamerané na vytýčené témy. Prvý tematický blok patril hradom a opevneniam, druhý bol venovaný významným českým, moravským a slovenským osobnostiam na poli bibliografie, rokovanie uzavreli referáty z ďalších oblastí.

V prvom tematickom celku zaznelo 5 príspevkov, ktoré sa venovali histórii hradov a opevnení a ich odrazu v literatúre resp. bibliografických prácach. Dva úvodné referáty sa venovali *Trenčianskemu hradu* (**M. R. Zemene, M. Strohnerová**), ďalej to boli *Opevnenia v Banskej Bystrici* (**M. Garaiová**) a *Hradci Králové* (**A. Součková**), záver patril *Pustému hradu pri Zvolene* (**E. Matisková**).

Druhý blok otvoril bilancujúci príspevok s názvom *Spolupráca českých, moravských a slovenských bibliografov od konca 60. rokov 20. storočia*, ktorý predniesla **J. Bínová Kádnerová**. V tomto tematickom celku odznelo 11 ďalších referátov charakterizujúcich životné osudy a diela osobností, ktoré sa zapísali do dejín bibliografie a knihovníctva. Osobností, ktoré pôsobili v Čechách a na Morave sa týkali príspevky

M. Nádvorníkovéj o *Jiřím Mahenovi*, ktorý je známy nielen ako knihovník, ale aj ako básnik a režisér; o *Jiřím Cejpekovi* – profesorovi pražskej knihovníckej katedry, ktorý pôsobil začas aj v Bratislave, hovoril **J. Kubíček**; *Janovi Ladislavovi Živnému* – jednej z najvýznamnejších osobností českého knihovníctva a jeho úlohe v českej bibliografii sa venovala **I. Novotná**, zaujímavý bol aj príspevok **V. Kříčka**, ktorý hodnotil život a dielo *Zdenka V. Tobolku*. Zo slovenských osobností boli referáty venované *Štefanovi Pasiarovi* (**B. Snopková**), *Jozefovi Kuzmíkovi* (**B. Sobolová**), *Michalovi Fedorovi* (**E. Poklembová – V. Farah**), *Michalovi Potemrovi* (**M. Kovačka**), *Jozefovi Repčákovi* (**M. Dorčáková**), *Štefanovi Ďurovčíkovi* (**A. Kucianová**).

Tematický okruh významných osobností v bibliografii uzavrela prednáška o *Adamovi Františkovi Kollárovi* (**S. Šváčová**).

V poslednom bloku predniesol **J. Šelepec** prednášku nazvanú *Východoslovenská emigrácia v Československu a českí a slovenskí bibliografi*, **K. Pekařová** sa venovala *Kontaktom Prírodovedného spolku Trenčianskej župy s prírodovedcami v Čechách a na Morave*, v záverečnej prednáške sa **M. Šírová** zaoberala problematikou *Bibliografie v česko-slovenských historických ročenkách*.

Záver patril celkovému zhodnoteniu a zhrnutiu podujatia, ktorého sa ujali za slovenskú stranu Miloš Kovačka a za českú stranu Jaromír Kubíček.

Katarína Pekařová

CELOSLOVENSKÁ BIBLIOGRAFICKÁ KONFERENCIA

V dňoch 6. - 8. 11. 2006 sa v priestoroch Slovenskej národnej knižnice v Martine zišli zástupcovia knižníc z celého Slovenska na 11. celoslovenskej bibliografickej konferencii. Cieľom pravidelne organizovaných stretnutí je vždy bilancia dosiahnutého a vytýčenie úloh pre ďalšie obdobie. Organizátormi podujatia boli okrem Národného bibliografického ústavu Slovenskej národnej knižnice aj Spolok slovenských knihovníkov a Žilinská univerzita.

Koncepcia tohtoročnej bibliografickej konferencie bola poňatá v širších kontextoch a ako jej sprievodné podujatia sa v priebehu septembra, októbra a novembra uskutočnili aj ďalšie štyri medzinárodné vedecké a odborné podujatia. Prvé podujatie – **seminár o živote a die-**

le Jána Čaploviča usporiadala Univerzitná knižnica v Bratislave; na jeho organizácii sa podieľal kabinet retrospektívnej bibliografie UK, nasledovalo medzinárodné kolokvium českých, slovenských a moravských bibliografov v Trenčíne, ďalej to bol seminár k dejinám genealogického výskumu na Slovensku v Martine a poslednou z radu týchto podujatí bude medzinárodná vedecká konferencia pod názvom Dejiny knižnej kultúry Liptova.

Program 11. celoslovenskej bibliografickej konferencie bol bohatý, ale aj naozaj náročný. Rokovanie bolo rozdelené na niekoľko blokov:

- národný bibliografický portál resp. národné bibliografické služby SR,
- bibliografia a národný program digitalizácie,
- Slovenská národná bibliografia, národná článková bibliografia s plnými textami, metadáta, kooperácia a spracovanie regionálnej knižnice,
- Slovenská národná bibliografia a Evidencia publikačnej činnosti (EPC) a národná bibliografická prezentácia,
- výskum dejín knižnej kultúry na Slovensku a program národnej retrospektívnej bibliografie,
- dišputa /učené hádání – národné knižnice a univerzitné vzdelávanie knižničných a informačných vied,
- predvádzanie firiem.

Na konferencii odznelo viac ako štyridsať prednášok a referátov a desať firiem prezentovalo svoje služby a ponuky.

Prvý deň rokovania otvorila úvodná prednáška generálneho riaditeľa SNK *D. Katuščáka* Súčasné otázky bibliografie, v ktorej okrem iného hodnotil doterajšie definície bibliografie a navrhol jej novú pracovnú definíciu, venoval sa aj národným bibliografickým službám a otázkam spoločného softvéru a súborných databáz. Hodnotiaci referát riaditeľa Národného bibliografického ústavu SNK *M. Kovačku* bilancoval dosiahnuté výsledky na poli bibliografie za uplynulé obdobie a načrtol perspektívy jej vývoja. O prípravách na sprístupnenie národného bibliografického portálu informovali *A. Kucianová* a *M. Katuščák*. Systém ISBN – ako podporný nástroj bibliografickej registrácie predstavila *J. Majerová*; ďalšie prednášky sa venovali medzinárodným štandardom (*A. Kucianová*, *A. Peťová*) a možnostiam uplatnenia knižnično-informačného systému pre malé a stredné knižnice KIS MaSK (*E. Rišian*, *K. Farbaková*). V bloku zameranom na súvislosti bibliografie a digitalizácie odznela prednáška *M. Katuščáka*, ktorý hovoril o plánovanej stratégii digitálneho sprístupnenia a uchovávaní kultúrneho, vedeckého a intelektuálneho dedičstva SR.

Druhý deň bol venovaný problematike národnej článkovej bibliografie (*L. Rohoňová, J. Amrichová*) a otázkam spolupráce so slovacikálnymi knižnicami v zahraničí (*G. Hamranová*). Ťažisko dopodľudňajšieho rokovania však spočívalo v predstavení dosiahnutých výsledkov a v prezentácii perspektív bibliografickej práce vo vedeckých knižniciach (*N. Urbančíková, V. Farah* – obidve za ŠVK Košice) a regionálnych knižniciach (*Z. Mesárošová* – Trnavský kraj, *A. Strihová* – Nitriansky kraj, *E. Matisková* – Banskobystrický kraj, *B. Sobolová* – Žilinský kraj). Problematike spracovania hungarík z územia Slovenska sa venovala *M. Lászlóová*, ohlásený príspevok o spracovaní rusíník neodznal (bude však publikovaný).

Okruh problematiky evidencie publikačnej činnosti otvorila prednáška riešiteľov projektu ETD.SK (*P. Hal'ko, M. Maťašovská-Tetřevová, Ž. Maťašovský* – Prešov, Košice). Ide o projekt slovenských akademických knižníc a rieši elektronickú registráciu vysokoškolských záverečných prác v SR. O skúsenostiach s evidenciou publikačnej činnosti informovali zástupcovia Univerzitnej knižnice Prešovskej univerzity (*P. Hal'ko – M. Rybarčáková*) a Slovenskej lesníckej a drevárskej knižnice vo Zvolene (*B. Mokošová*). Bibliografickú databázu Slovenskej poľnohospodárskej knižnice a jej smerovanie k plnotextovej databáze predstavili *D. Bugárová a L. Jedličková*, situáciu evidencie doktorských dizertácií v SAV opísala *L. Čelková*. Záverečná prednáška druhého dňa rokovania patrila vedúcemu katedry KKIV UK v Bratislave *J. Liptákovi*, ktorý načrtol súčasný stav vzdelávania v študijnom odbore knižnično-informačného štúdia na UK v Bratislave.

V bloku výskum dejín knižnej kultúry na Slovensku a národná retrospektívna bibliografia, s bilancujúcim príspevkom vystúpila za SNK *K. Komorová*. Databázu dejín knižnej kultúry predstavila *M. Domová* (SNK), digitalizácii najstarších rukopisných pamiatok sa venoval *L. Janekovič*, o stave prác na elektronickej bibliografii Vysokých Tatier informovala *E. Sumková* (SNK), stav prác na Bibliografii tlačí 19. storočia hodnotila *A. Klimeková* (SNK). Vystúpenie *E. Augustínovej* (SNK) o perspektívach retrospektívneho spracovávanía zahraničných slovacík naznačuje ďalšie smerovanie prác v tejto oblasti. Za kabinet retrospektívnej bibliografie Univerzitnej knižnice v Bratislave predniesla hodnotiacu správu *M. Poriezová*, ďalej *K. Pekařová a D. Zendulková* prezentovali Databázu výročných školských správ 1701-1850, ktorá je jedným z dosiahnutých výsledkov oddelenia. Štátna vedecká knižnica v Košiciach predstavila svoje výsledky v oblasti retrospektívneho spracovávanía článkov (*K. Barriová*) ako i v spracovaní starých tlačí (*A. Stahovcová*). V rámci bloku odznala ďalej správa o spracovaní historických fondov ŠVK Prešov (*M. Domenová*) a informácia o bibliografickej databáze Pamäť mesta Banská Bystrica 1918-2000 (*B. Snopková*). Záver patril prednáške *M. Pískovej* zo Sliezskej univerzity v Opave, ktorá

sledovala niektoré aspekty česko-slovenských kontaktov v knižnej kultúre 19. storočia.

Mnohé z uvedených príspevkov priniesli veľa podnetného pre ďalšie diskusie a rokovania. Príspevky budú publikované v Bibliografickom zborníku, ktorý bude dostupný na webovej stránke Národného bibliografického ústavu SNK.

Katarína Pekařová

SIEDME ZASADNUTIE NÁRODNEJ KOMISIE PRE SLUŽBY PRI SLOVENSKEJ NÁRODNEJ KNIŽNICI

Národná komisia pre služby, ako poradný orgán generálneho riaditeľa Slovenskej národnej knižnice v Martine je fórum, na ktorom sa stretávajú zástupcovia verejných knižníc, univerzálnych vedeckých a špecializovaných vedeckých knižníc a vybraných akademických knižníc. Zasadnutie komisie sa uskutočňuje raz ročne vždy v inej knižnici. Na zasadnutiach sa riešia aktuálne problémy knižničných služieb, načrtávajú sa nové úlohy, stratégie a vízie. Pre členov komisie je dôležitá a významná aj možnosť stretnúť sa s kolegami a kolegyňami, vymeniť si skúsenosti, poradiť sa, získať inšpirácie. Hostujúce knižnice sa snažia pripraviť atraktívny program, ukázať svoju knižnicu, jej pracoviská, prezentovať svoje zaujímavé projekty a pochváliť sa úspechmi.

Siedme zasadnutie komisie sa uskutočnilo 22. a 23. novembra 2006 vo Zvolene na pôde Krajskej knižnice Ľudovíta Štúra. Kolegyne vo Zvolene pripravili pre účastníkov zasadnutia príjemné, rodinné prostredie. Riaditeľka knižnice Katarína Ďurovcová previedla členov komisie po knižnici, oboznámila ich s organizáciou služieb, úlohami knižnice, jej doterajšími výsledkami a perspektívami. Vo večerných hodinách si účastníci zasadnutia prezreli centrum Zvolena spolu s fundovaným výkladom kurátorky mestského múzea.

Úvodné vystúpenie Dariny Janovskej vychádzalo zo záverov 6. zasadnutia, ktoré sa uskutočnilo v Univerzitnej knižnici v Bratislave. Etický kódex knihovníkov je viacročnou témou komisie. Úloha sa presunula pod gesciu Spolku slovenských knihovníkov, ten sa však kódexom doteraz nezaoberal. Otázku tvorby štandardov ako aj prácu so znevýhodnenými

čitateľmi riešia pracovné komisie pri SNK. Výsledky práce prezentovali obidve komisie na porade riaditeľov a metodikov v Martine.

Darina Janovská informovala aj o záveroch rokovania so SÚTN a o ich oficiálnom stanovisku k požičiavaniu a kopírovaniu noriem a predovšetkým o absolútnom vylúčení noriem ako typu dokumentu zo služieb MVS. Upozornila aj na dokumenty nevyhnutné pre knižničné služby, ktoré sú dostupné na internetových stránkach Slovenskej národnej knižnice ako eurosmernicu pre knižnično-informačné služby a smernicu IFLA/UNESCO o rozvoji knižnično-informačných služieb.

Výpožičky na kauciu bola ďalšia nosná téma vyplývajúca zo záverov bratislavského zasadnutia. Takýto typ výpožičiek poskytujú Ústredná knižnica SAV, CVTI, Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici a Krajská knižnica Karola Kmeťku v Nitre. Z právneho hľadiska nie je správny termín „na kauciu“, vhodnejším termínom je „záloha“. Tento typ výpožičiek prináša so sebou viacero problémových okruhov:

- kto a na základe čoho bude zmluvu o poskytnutí zálohy za výpožičku uzatvárať,
- výber čitateľa a fondu kníh,
- skladanie a vrátenie zálohy (v závislosti od finančnej náhrady straty),
- pohyb financií (s ohľadom na účtovný systém),
- zahraničný používateľ ako samostatná kategória.

Aj z týchto dôvodov Univerzitná knižnica v Bratislave kauciu nevyužíva, napriek tomu, že s ňou v knižničnom poriadku v čl. 10 ráta.

Jeden zo záverov 5. zasadnutia komisie sa týkal prelinkovania služby Spýtajte sa knižnice s podobnou službou v Národní knihovne ČR. Príspevok Z. Halienovej zo SNK bol venovaný službe Spýtajte sa knižnice, ktorá je známa na Slovensku pod názvami ako Napíšte nám, Vyjadrite sa, Vaše názory a pripomienky, Spýtaj sa knihovníka, v angličtine ako Ask a librarian, Ask a library, Contact us, FAQ a pod. Poukázala v ňom na nejednotnosť v názvosloví, čo demonštrovala na vzorke 18 skúmaných knižníc, ktorých zástupcovia sa zúčastnili zasadnutia. Viac názvových variantov jednej služby znamená pre návštevníka (používateľa) www stránok knižnice neistotu, služba nie je ľahko „viditeľná“ a je sťažená možnosť jej rozšírenia medzi používateľmi. Z toho vyplýva úloha pre všetky knižnice: zjednotiť služby pod jeden názov a jedno spoločné logo s cieľom lepšej identifikácie, pričom treba poskytnúť odpoveď na dotaz používateľa ihneď. Ako spoločné logo bolo navrhnuté logo Slovenskej poľnohospodárskej knižnice v Nitre. Na www stránke Univerzitnej knižnice v Bratislave sa nachádzajú až tri formuláre na získanie informácií. Je to formulár, ktorý vyplňa záujemca o informáciu v zmysle

zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ďalej formulár pod názvom Napíšte nám vašu otázku, pripomienku a nápad a tretí formulár je určený na otázky týkajúce sa prevádzky knižnice. V prípade, že záujemca o informáciu, návštevník www stránky vypisuje formulár vtedy, keď sa nachádza na adresároch v tzv. extra-menu (MVS/ILL, Súborné katalógy, e-knižnica, atď. – spolu je ich na hlavnej stránke 12), dôjde otázka priamo k tomu zamestnancovi, ktorý je v redakčnom systéme za tzv. extra stránku zodpovedný. Ďalším elektronickým komunikačným miestom sú formuláre typu žiadosti, ako je napr. žiadosť o poskytnutie informácie zo súborného katalógu zahraničných kníh resp. zo súborného katalógu periodík (lokalizácia dokumentu v knižniciach SR), alebo elektronická žiadanka na poskytnutie výpožičky MVS a MMVS, kde v sprievodnom texte často chce žiadateľ o výpožičku od pracovníka MVS aj ďalšie informácie a služby.

Doporučená doba na odoslanie odpovede je podľa Dariny Janovskej zo SNK 48 hodín, pričom nepripúšťa možnosť, že ide o príliš dlhú dobu. V „pravidlách“ pre poskytovanie tejto služby plánuje ako dobu na odpoveď na otázku žiadateľa určiť limit „ihneď“.

Hlavnou témou 7. zasadnutia bola digitalizácia dokumentov a ich sprístupňovanie.

Príspevok Martina Katuščáka o digitalizačných aktivitách SNK a stave digitalizácie v knižniciach na Slovensku bol orientovaný na oboznámenie s projektmi, ktoré sprístupňujú informácie v digitálnej podobe, možno ich nájsť v oblastiach ako hudba, dizajn, audiovizuálne dedičstvo, divadlo, múzeá, galérie, archívnictvo alebo literatúra a sú dostupné knižniciam, ich čitateľom a používateľom. V súčasnosti SNK nedisponuje zariadením potrebným na digitalizáciu v najvyššej kvalite, preto sú všetky produkty len v používateľskej kvalite. Vďaka súčasným nedostatočným úložným virtuálnym kapacitám SNK plánuje rozšíriť tento priestor na 10TB, pričom digitálne obrazy v archívnej kvalite budú dosahovať 600 DPI. Príspevok poukázal aj na nezhodu v zmýšľaní EÚ, ktorá podporuje viacero veľmi podobných aktivít z tejto oblasti súčasne a teda dochádza k „rozdrobeniu trhu“.

Príspevok Jarmily Pírovej o digitalizácii v UKB v krátkosti predstavil históriu vzniku oddelenia digitalizácie, jeho ciele, zameranie, vybavenie a služby, ktoré poskytuje so špeciálnym zreteľom na službu “digitalizácia na objednávku”. Cieľom bolo informovať o novej službe, vzbudiť záujem, nájsť potencionálnych partnerov z radov knižníc a nájsť potencionálny trh pre produkty služby. Príspevok vzbudil pozornosť a upozornil na vážny problém, ktorý stojí pred slovenskými knižnicami a to je autorský zákon a jeho dodržiavanie.

V príspevku Zuzany Halienovej zo SNK o elektronickom dodávaní dokumentov sa hovorilo o úlohe zjednotenia terminológie, jednotného názvu pre túto službu. Navrhovaným názvom je elektronické dodávanie dokumentov. Aj elektronické dodávanie dokumentov sa bude musieť vysporiadať s požiadavkami autorského zákona, čoho príkladom je v Nemecku služba Subito alebo v Českej republike systémy dodávania dokumentov. Zatiaľ čo v súčasnosti knižnice prenechávajú zodpovednosť za dodržiavanie autorského práva na čitateľoch, pripravovaný zákon bude vyžadovať, aby práve knižnica bola právne zodpovedná a predovšetkým od knižnice sa bude vyžadovať dodržiavanie zákona.

Posledným blokom rokovania boli elektronické zdroje. Príspevok o Jednotnej informačnej bráne Jindřišky Pospíšilovej z Národní knihovny ČR v Prahe mal za cieľ informovať a ukázať možný spôsob vytvorenia spoločného virtuálneho priestoru pre sprístupňovanie informácií referenčným spôsobom.

Elektronické licencované zdroje ako napr. databáza EBSCO alebo ProQuest boli témou príspevku Z. Halienovej, ktorá mapovala situáciu v slovenských knižniciach. Poukázala na absenciu jednotného informačného systému či zdroja, ktorý by jednoznačne definoval konkrétny e-zdroj a knižnicu, ktorá má k nemu prístup či ho vlastní. Vyzvala knižnice, aby podporili svojich čitateľov vo využívaní zdrojov tohto typu.

V diskusii vystúpili všetci účastníci zasadnutia so správami o aktuálnej situácii v ich knižnici. Zástupkyňa UKB referovala o dokončení poslednej etapy výstavby knižnice, sťahovaní knižničných fondov, naskenovaní generálneho katalógu UKB, niektorých nových službách, ale aj o najzávažnejšej zmene v roku 2006, ktorá významne ovplyvnila knižničné služby v UKB a to o implementácii nového automatizovaného knižničného systému VTLIS/Virtua a o nespokojnosti čitateľov s úrovňou poskytovaných služieb tohto systému. Tieto pripomienky vyvolali búrlivú diskusiu.

Záver z rokovania a niektoré prezentácie sú uverejnené na stránke komisie. Tu sú prístupné aj iné materiály, ktoré pripravila komisia, vrátane zápisníc zo všetkých siedmich zasadnutí.

8. zasadnutie národnej komisie pre služby sa bude konať v Krajskej knižnici v Trnave.

Dagmar Kleinová – Jarmila Pírová

DEJINY KNIŽNEJ KULTÚRY LIPTOVA

Celoslovenský seminár

Celoslovenský seminár Dejiny knižnej kultúry Liptova sa uskutočnil v dňoch 21. - 23. novembra 2006 v Liptovskom Jáne. Podujatie sa konalo v rámci 11. slovenskej bibliografickej konferencie. Organizačne sa na ňom podieľali: Slovenská národná knižnica, Národný bibliografický ústav, Historický ústav SAV, Slovenská historická spoločnosť pri SAV – sekcia pre dejiny knižnej kultúry, Spolok slovenských knihovníkov resp. bibliografická sekcia a knihovnícka sekcia s komisiou pre historické knižné fondy. Liptovský región zastupovali Knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši, Múzeum Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši, Štátny archív v Bytči – pobočka Liptovský Mikuláš a Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši.

Úvodné slovo predniesol **doc. PaedDr. Miloš Kovačka, PhD.** z Národného bibliografického ústavu. Zhodnotil priebeh podujatí, ktoré sa uskutočnili v rámci jedenástej slovenskej bibliografickej konferencie a upozornil na možnosti a perspektívy ďalšej spolupráce v oblasti výskumu dejín knižnej kultúry. Zdôraznil, že vzťah Liptov – dejiny knižnej kultúry je opodstatnený a má hlboké korene. V tejto súvislosti upozornil na veľké množstvo príspevkov vzťahujúcich sa k tejto téme, ako aj na bohaté zastúpenie zúčastnených inštitúcií. Informoval aj o získaných skúsenostiach nadobudnutých v priebehu realizácie medzinárodnej putovej výstavy *Modrá krv – tlačiarenská čerň*, ktorá bola inštalovaná v priestoroch Bratislavského hradu v čase 2. 3. 2006 - 25. 6. 2006 a v Martine v priestoroch Turčianskej galérie od 10. 7. - 10. 9. 2006, potom sa presunula do Budapešti. Svoj príhovor ukončil so želaním, aby seminár prebehol úspešne.

PhDr. Edita Ivaničková, CSc. z Historického ústavu SAV ocenila vyše 30 ročnú tradíciu konania seminárov týkajúcich sa dejín knižnej kultúry a vyslovila návrh na vytvorenie projektu, ktorého predmetom by bolo zhrnutie týchto stretnutí.

PhDr. Eva Frimmová z Historického ústavu SAV predniesla príspevok **Jeana-Louisa Georgeta** pod názvom *Spomienka na Dominique Lassaigue*, ktorý vychádzal z autorových osobných spomienok.

Prof. PhDr. Jaroslav Oberuč, CSc. sa v príspevku pod názvom *Kniha zapaluje plameň vedomia človeka a je neodmysliteľnou súčasťou vzdelávania národa*, zaoberal stručnými dejinami knižníc, významom rozšírenia kníhtlače, jej vplyvom na rast a vývoj knižníc. V krátkosti načrtol dejiny knižníc na Slovensku, pričom prízvukoval úlohu školských

knížnic. Na záver poďakoval v mene pedagógov a študentov Žilinskej univerzity knižnici Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši za jej kvalitné služby.

Príspevok **doc. Jozefa Minárika** *Obraz staršej literatúry a kultúry* v Liptove prečítala **Mgr. Helena Saktorová, CSc.** zo Slovenskej národnej knižnice. Autor sa venoval charakteristike prózy a poézie v období humanizmu a renesancie i baroka na slovenskom území. Analyzoval vybrané diela, používané žánre, či literárny jazyk v uvedenom období.

Mgr. Angela Škovierová, PhD. zo Slavistického ústavu Jána Stanislava v SAV hovorila o živote a básnickej tvorbe humanistu Ondreja Rochotského.

Mgr. Katarína Zavadová, CSc. vo svojej prednáške – *Ilustrátori Liptova* – predstavila významné osobnosti, ktoré zobrazovali liptovský región na vedutách, mapách, maľbách, fotografiách či v knižnej ilustrácii. Sem patrila tvorba graфикov Samuela Mikovínyho, Ludwiga Rohbocka, či maliarov Petra Michala Bohúňa, Martina Benku a iných. Podčiarkla dôležitú úlohu ilustrácie a typografickej úpravy ako významného faktora čitateľskej recepcie. Informovala o mnohých komplikáciách výskumu tejto problematiky, medzi ktoré zaradila veľký rozptyl informácií, či stratu samotných prameňov výskumu – starých tlačí. Svoj príspevok doplnila bohatou obrazovou prílohou.

Mgr. Petronela Bulková a **Mgr. Lívia Kurucová** z kabinetu retrospektívnej bibliografie Univerzitnej knižnice v Bratislave sa zamerali na periodiká v slovenskom jazyku, ktoré vychádzali v Liptovskom Mikuláši a Ružomberku od 80-tych rokov 19. storočia do roku 1918, v príspevku – *Slovenské noviny a časopisy na Liptove do roku 1918*. Zo značného množstva vychádzajúcich periodík priblížili vybrané tituly, pričom zdôraznili ich podiel na propagácii a distribúcii slovenskej knižnej produkcie v období vrcholiacej maďarizácie.

Činnosť liptovskej sekcie Uhorského karpatského spolku predstavili **Mgr. Miriam Poriezová** a **Katarína Pekařová** z kabinetu retrospektívnej bibliografie Univerzitnej knižnice v Bratislave v príspevku – *Uhorský karpatský spolok a Liptov*. Analyzovali publikačnú činnosť členov spolku na stránkach jeho ročenky. Išlo zväčša o články z prírodovedných disciplín ako geografia, geológia, orografia, či hydrografia, ktoré zohrali významnú úlohu pri propagácii a rozvoji turistiky v tomto regióne, čím sa do značnej miery podieľali na zatraktívnení danej lokality.

Doc. Miloš Kovačka, PhD. si pripravil pri príležitosti 50. výročia úmrtia evanjelického hodnostára a jazykovedca Ľudovíta Šenšela príspevok – *Ľudovít Šenšel – budovateľ Tranoscia*. Túto významnú

osobnosť predstavil z viacerých aspektov – ako evanjelického kňaza, knihovníka, redaktora, či korektora, no najmä ako vydavateľa, ktorý stál pri zrode ideí a koncepcií *Tranoscia*, podporujúcich vydávanie slovenskej beletrie i svetovej drámy.

Mgr. Daniela Fiačanová z Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši oboznámila prítomných s osobnosťou literárneho a cirkevného historika – Jána Mocku, konkrétne s jeho zberateľskými aktivitami, ktorých výsledkom sa stala „Knižnica *Tranovského*“, venovaná spolku *Tranoscius*. Autorka informovala o osude a súčasnom stave tejto knižnej zbierky a perspektívnych plánoch ďalšej práce s ňou.

Doc. PhDr. Jana Skladaná, CSc. z Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave uviedla v príspevku – *Cechové artikuly z Liptova*, výsledky jazykovej analýzy základných stanov – artikúl, ktoré upravovali pravidlá uplatňované v jednotlivých cechoch. Tento vzácny druh písomných pamiatok je bohatým zdrojom slovnej zásoby a dôležitým prameňom pre výskum slovenského jazyka.

Mgr. Anna Šmelková z Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši poskytla vo svojom príspevku *Knižnice v Liptovskom Mikuláši* – stručný prehľad miestnych knižníc a ich osudov. Článok vznikol ako súčasť monografie pripravovanej pri príležitosti 720. výročia prvej písomnej zmienky o meste Liptovský Mikuláš.

Ďalší v poradí odznel referát **PhDr. Evy Frimmovej, CSc.** – *Tri nedávno objavené dišputy prednesené za predsedníctva D. Basilia v Prahe v roku 1616*. Daniel Basilius pôsobil v rokoch 1615-1622 ako profesor na univerzite v Prahe a predsedal pri obhajobách dizertačných prác a dišpút. Ich vypracovanie bolo podmienkou na získanie akademického titulu. V tomto prípade autorka charakterizovala tri latinské tituly, ktorých názvy uviedla aj v slovenskom preklade ako – O hrdinskej statočnosti, O zraku, O sluchu.

Bc. Marianna Hatalová zo Slovenskej národnej knižnice na základe analýzy fondov tejto inštitúcie vypracovala príspevok – *Liptov na starých pohľadniciach*, v ktorom sa zamerala na zobrazenia liptovského regiónu na prelome 19. a 20. storočia. Svoju prezentáciu obohatila obrazovou prílohou.

Bc. Anna Bod'ová zo Slovenskej národnej knižnice účastníkov seminára oboznámila s priebehom procesu reštaurovania knihy žalmov zo 16. storočia v prednáške *Záchrana znotovaného žaltára*. Upozornila na vzácne rukopisné poznámky v dokumente, ktoré prekrývali pôvodný tlačенý text. Príspevok doplnila zaujímavou fotodokumentáciou.

So svojou prednáškou s názvom *K dejinám verejných knižníc na Slovensku (na počesť G. Belopotockého)* vystúpila **doc. PhDr. Gabriela Žibritová, PhD.** Upozornila na zložitosť napĺňania poslania verej-

ných knižníc a komplikácie pri stanovení jednotných kritérií, všeobecne platných pri definovaní pojmu verejná knižnica – ako napr. samotná charakteristika pojmu „verejnosť“, jazykové hľadisko a pod. Stručne predstavila knižničné zbierky na našom území, ktoré mohli mať verejný charakter a odrážajú rôznorodosť a špecifickosť kultúrnych, národnostných a iných pomerov nášho historického vývinu. Na záver podčiarkla dôležitosť orientácie ďalších výskumov dejín knižníc na samotného čitateľa, nielen na klasický popis zloženia fondov.

Mgr. Kamila Fircáková z kabinetu retrospektívnej bibliografie Univerzitnej knižnice v Bratislave vyzdvihla v referáte – *Verejné knižnice v Liptove v 19. storočí* – dôležitosť liptovského regiónu ako významného miesta, v ktorom sa zakladali verejné knižnice. Najvýznamnejšou z nich sa stala Slovenská požičiavacia bibliotéka v Liptovskom Mikuláši. Založil ju v roku 1829 Gašpar Fejérpataky-Belopotocký. Z ďalších významných osobností Liptova uviedla autorka doktora medicíny Jonáša Bohumila Guotha. Ten uverejnil v roku 1836 článok pod názvom Slovo o čítacích knihovniach slovenských v Uhrách, kde vyjadril potrebu zakladať verejné knižnice. Chápal nevyhnutnosť existencie a dostupnosti národnej literatúry v procese vzdelávania slovenského ľudu, ktorý trpel nedostatkom finančných prostriedkov na nákup kníh. Z tohto dôvodu pripisoval J. B. Guoth významnú úlohu práve pôsobeniu verejných knižníc. V ďalšej časti autorka poskytla prehľad fáz vývoja verejných knižníc v tomto regióne, ktoré rozdelila do troch etáp od 40-tych rokov 19. storočia (štúrovské obdobie), 60-tych rokov 19. storočia (matičné obdobie) a napokon od 70-tych rokov 19. storočia (nepriaznivé podmienky pre zakladanie a činnosť slovenských knižníc).

Doc. PhDr. Augustín Maťovčík, DrSc. z Národného biografického ústavu Slovenskej národnej knižnice sa zamerlal na problematiku výskumu Vysokých Tatier v prácach viacerých slovenských a poľských bádateľov v prednáške – *Vysoké Tatry v slovenskej poézii a výskum tatranskej problematiky*. Venoval sa aj osobnosti Jána Bocatia a jeho básni o Vysokých Tatrách v dvoch rôznych prekladoch F. Karšaia a V. Miňhálka.

Mgr. Helena Saktorová, CSc. informovala účastníkov seminára v príspevku *Torzá súkromných knižníc liptovskej proveniencie* o starých tlačiaroch 16. storočia, ktoré pochádzali zo súkromných knižníc členov významných šľachtických rodín liptovského regiónu – napr. Jána Blasia ml., Juraja a Jána Sartoriovcov a ďalších. Na záver upozornila na možnosti ďalšieho výskumu v tejto oblasti. Jednou z nich je prieskum knižných zbierok rodín, ktoré sa na Liptove etablovali neskôr alebo tu vlastnili rôzne majetky.

Mgr. Mária Bôbová zo Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici predniesla referát – *Osud knihy a jej majiteľ a z Liptovského*

Trnovca. Hovorila o diele Wolfganga Muscula – In Euangelistam Matthæum Commentarii Tribvs Tomis Digesti... (Basileæ, Excudt Fecit Ioannes Heruagius, 1551), ktoré obsahuje na prídošti rukopisné záznamy v latinčine od Šimona Brestovina o jeho rodine z rokov 1624-1634.

Mgr. Renáta Jedláková z Čaplovičovej knižnice v Dolnom Kubíne vypracovala na základe prieskumu fondov tejto knižnice prednášku *Liptovské tlače vo fonde Čaplovičovej knižnice do roku 1918*. Najviac kníh, ktoré sa svojou provenienciou dotýkali liptovského regiónu, vyšlo z kníhtlačiarne Karola Salvu. Z periodických publikácií sa v zbierkach knižnice nachádzajú napr. Literárne listy, ktoré vydával František Richard Osvald, či Liptovsko-oravské noviny, ktoré vydával v Dolnom Kubíne Aurel Styk, z kalendárov sa vo fonde objavil aj Hospodársky kalendár, ktorý tlačil Ján Párička v Ružomberku.

Mgr. Eva Augustínová zo Slovenskej národnej knižnice v Martine si pripravila prednášku pod názvom *Prezentácia prírodných, lekárskech a technických vied v dielach liptovských autorov vydaných na Slovensku v 18. a 19. storočí*. Predstavila v nej autorov odbornej literatúry, ktorí svojou prácou spropagovali územie Liptova a usilovali sa o šírenie najnovších poznatkov zo spomínaných oblastí vedy. Spomenieme napr. Jonáša Bohumila Guotha, pomológa Ľudovíta Samuela Orfanidesa, či Ladislava Blaskovicsa.

PhDr. Agáta Klimeková v príspevku *Katolícka a evanjelická kazateľská tvorba liptovských autorov v 18. a 19. storočí* podčiarkla veľký význam kázni ako prameňa viery. Kázne zohrávali dôležitú úlohu u obyvateľstva s nižším vzdelaním. Stali sa zároveň zdrojom informácií o osobnostiach a udalostiach v regióne a dokumentovali i samotný vývoj jazyka. Mnohí autori kázni sa postavili proti maďarizačnému útlaku aj tým, že hlásali evanjelium v ľudu zrozumiteľnej reči.

Magda Čopková informovala o histórii, určení, zbierkach a službách Knižnice Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši. Táto pôvodne vznikla ako súčasť Múzea slovenského krasu v roku 1930. Jej základom sa stala súkromná knižnica profesora Jána Volka-Starohorského. V súčasnosti je jedinou špecializovanou knižnicou svojho druhu na Slovensku.

Doc. PhDr. Erika Brtáňová, CSc. z Ústavu slovenskej literatúry SAV sa venovala v prednáške *Poznámky k žánrovej charakteristike Doležalovej Tragédie* prehľadu viacerých hodnotení tohto významného diela z obdobia doznievajúcej barokovej literatúry a osvietenských literárnych tendencií.

Mgr. Michaela Garaiová zo Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici predstavila osobnosť evanjelického farára Juraja Töröka (1928 - 2004) v príspevku *Trnovecký farár Juraj Török – život a dielo*.

Zamerala sa na stručnú charakteristiku jeho literárnych prác: napr. autobiografickej práce – Trnovecké poviedky, zbierky básní – Verše chalana, či prekladu z nemčiny – Rozprávaj mi o viere. Spomenula jeho významný podiel na založení ochotníckeho bábkarskeho súboru v Liptovskom Trnovci i jeho amatérsku filmovú tvorbu.

Doc. PhDr. Elena Krasnovská, CSc. z Trnavskej univerzity zhrnula v príspevku *O jazyku slovenskej kazateľskej tvorby zo Salvovej tlačiarne v Ružomberku* zaujímavé poznatky o charaktere slovenského jazyka používaného v druhej polovici 19. storočia. V súvislosti so štúrovskou kodifikáciou slovenčiny zdôraznila funkciu kázní ako prostriedku šírenia prijatej normy jazyka s veľkým vplyvom a dosahom na obyvateľstvo. Vyzdvihla úsilie viacerých osobností pri tvorbe a vydávaní homiletickej literatúry.

Doc. PhDr. Marta Dobrotková, CSc. z Trnavskej univerzity predstavila osobnosť Karola Salvu v prednáške – *Liptovský rodák, kníhtlačiar a vydavateľ Karol Salva a jeho národnobuditeľská činnosť v prospech Slovákov*. Sledovala v nej životné osudy tohto významného učiteľa, vydavateľa a kníhtlačiaru. Spomenula jeho mnohostranné aktivity v oblasti vydávania slovenských periodík i knižných publikácií, mená osobností, ktoré mu poskytli finančnú pomoc, i ťažkosti, ktoré ho napokon donútili emigrovať do Clevelandu v USA. Podčiarkla jeho kontakty a spoluprácu s Čechmi, najmä s Karolom Kálalom a pozitívne zhodnotila jeho vydavateľskú, nakladateľskú, tlačiarenskú i literárnu činnosť.

Vo svojej prednáške *Karol Salva – vydavateľ kalendárov* analyzovala **PhDr. Miroslava Domová** zo Slovenskej národnej knižnice tituly kalendárov z kníhtlačiarne Karola Salvu – napr. Domový kalendár, Všeobecný vreckový kalendár, či Slovenský evanjelický kalendár a iné. Salva do nich často aj prispieval. Okrem iného sa v nich objavovali informácie o knižnej produkcii spolu s ukážkami z literárnych prác, ďalej o časopisoch, nechýbali hodnotenia spolkov. Jeho kalendáre slúžili aj ako propagačný prostriedok produkcie z jeho vlastnej kníhtlačiarne.

Iveta Blažeková z Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši v príspevku - *František Klimeš – významný tlačiar a vydavateľ z Liptovského Mikuláša*, vychádzala okrem publikovanej literatúry aj z osobnej korešpondencie nevesty F. Klimeša – E. Klimešovej. Tento významný rodák z moravského Tovačova sa usadil v Liptovskom Mikuláši, kde prežil takmer celý život, avšak uhorské občianstvo nikdy nezískal. Bolo to pravdepodobne aj z dôvodu, že jeho tlačiareň produkovala diela slovenských autorov aj v čase vrcholiacej maďarizácie. Tlačil práce autorov vydávané v spolku Transcius, časopisy Dennica, Hlas, Cirkevné listy a i. Okrem toho pôsobil po vzniku ČSR aj vo významných verejných funkciách.

Mgr. Zuzana Nemcová si pripravila príspevok – *Samuel Fischer – berlínsky vydavateľ z Liptovského Mikuláša*. Tento rodák z Liptovského Mikuláša založil v Berlíne známe vydavateľstvo S. Fischer Verlag, ktoré poskytlo priestor pre vydávanie súdobej nemeckej literatúry. Vyšli tu prvé vydania diel Thomasa Manna, Hermanna Hesseho, či Stefana Zweiga a iných. Samuel Fischer pokladal za svoje poslanie podporovať mladých nemeckých spisovateľov a taktiež sprístupniť obsahovo náročnejšiu literatúru širšej čitateľskej obci prostredníctvom edície Fischers Bibliothek zeitgenössischer Romane. Vydavateľstvo dnes sídli vo Frankfurt nad Mohanom ako vydavateľský gigant S.Fischer Verlage.

Mgr. Klára Komorová, PhD. sa v referáte – *Demänovské jaskyne v Buchholtzovom Itinerariu* zaoberala obsahom cestovného denníka prírodovedca a učiteľa Juraja Buchholtza z rokov 1709 - 1737. Do denníka si Buchholtz zapisoval svoje zážitky z návštevy jaskýň v Demänovskej doline, Jánskej doline. Zápisy sa týkali jeho spolupráce s Matejom Belom, organizovania výletov do Tatier, či návštevy kúpeľov v Ružbachoch atď.

Eva Greschová zo Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva podrobne priblížila účastníkom v prednáške – *Verejný špecializovaný archív zriadený v SMOPaJ¹* – jeho sídlo, históriu, činnosť a zloženie fondov, pričom upozornila na jeho rozsiahle zbierky negatívov, či diapozitívov a máp.

Ing. Vladimír Bukovský, CSc. zo Slovenskej národnej knižnice upozornil v príspevku *Kvalifikácia stavu fondov na papierových nosičoch informácií SNK v Martine*, na alarmujúci počet dokumentov na kyslom papieri, ktoré podliehajú degradácii. Podrobne analyzoval príčiny tohto stavu a na príklade modelovej knižnice predstavil potrebné opatrenia na elimináciu vzniknutých škôd.

Mgr. Erika Juríková z Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity predstavila *Tri rozmanité obrazy Liptova v latinských textoch 17. a 18. storočia* v spise zakladateľa uhorskej balneológie, prírodovedca Juraja Wernhera – *De admirandis Hungariae aquis hypomnematum...* (1549), ktorým vzbudil záujem o účinok a zatriedenie termálnych prameňov v celej Európe; v práci nemeckého lekára Franza Ernsta Brückmanna – *Centuria secunda epistolarum itinerariarum...*, či v diele Mateja Bela *Notitia hungariae novae historico-geographica* (1735 - 1742).

Príspevok **Mgr. Jany Jelínkovej** z odboru ochrany dokumentov Univerzitetnej knižnice v Bratislave – *Národné koncepcie, stratégie a projekty digitalizácie, uchovávanía a ochrany fondov (Výber zo skúseností európskych krajín)* predniesla v zastúpení Mgr. Miriam Poriezová.

¹ Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši.

Autorka v ňom prezentovala jednotlivé projekty, plány a trendy v digitalizácii, ktoré odzneli na medzinárodnej konferencii, týkajúcej sa ochrany dokumentov, v Lipsku v čase od 13. do 15. 3. 2006.

Publikáciu *Vydavatel'ia v 18. storočí*, s podnázvom *Trilógia k dejinám typografického média*, predstavila **Mgr. Ivona Kollárová**, PhD. z Lyceálnej knižnice SAV. Monografia obsahuje tri voľne na seba nadväzujúce štúdie týkajúce sa vydavateľskej iniciatívy a aktivity Mateja Bela, Jána Michala Landerera, a konkurenčných vzťahov vydavateľov. Autorka získala za túto publikáciu 2. miesto v Súťaži mladých vedeckých pracovníkov SAV za rok 2006.

Seminár ukončil **PhDr. Viliam Čičaj, CSc.** z Historického ústavu SAV. Sprostredkoval zúčastneným aktuálne informácie o medzinárodnom projekte Švajčiarska kniha v stredoeurópskom priestore v období novoveku v príspevku *Orbis Helveticorum*.

Na seminári odznelo veľa zaujímavých referátov, ktoré prispeli k lepšiemu poznaniu dejín knižnej kultúry v liptovskom regióne. Ukázalo sa, že aj napriek širokému tematickému rozptylu príspevkov z rôznych vedných odborov, nie je problematika knižnej kultúry na Liptove ani zďaleka vyčerpaná a ponúka mnoho podnetov na ďalší výskum.

Mgr. Petronela Bulková, Mgr. Lívia Kurucová

VÝZNAMNÉ DIELO

O UNIVERZITNEJ KNIŽNICI V BRATISLAVE

Univerzitná knižnica v Bratislave 1986-1999 : Bibliografia. Zostavila Kamila Fircáková. Bratislava: Univerzitná knižnica v Bratislave, 2005. 445 s. – ISBN 80-85170-86-8

Spomedzi 13 titulov, ktoré vydala Univerzitná knižnica v Bratislave v roku 2005 sa žiada bližšie sa pristaviť pri bibliografii, ktorá eviduje tlačou vydané pramene k dejinám a činnosti Univerzitnej knižnice v Bratislave za roky 1986 - 1999. Rozpätie rokov prinieslo veľa zásadných zmien do politického, spoločenského, hospodárskeho života Slovenska ako aj do činnosti bratislavskej Univerzitnej knižnice. Predkladaná bibliografia ponúka možnosť sledovať, ako sa tieto zmeny premietli v publikovaných zdrojoch.

Dielo tvoria tri základné časti: úvod, zoznam excerpovaných prameňov a bibliografický súpis. V úvode zostavovateľka informuje o štruktúre bibliografického záznamu a usporiadaní bibliografie. Súpis excerpovaných prameňov prináša zoznam 75 rôznych sekundárnych, monografických a periodických dokumentov, ktoré vyšli na území Slovenska resp. do roku 1993 na území Československa.

Samotný bibliografický súpis obsahuje 1579 bibliografických záznamov usporiadaných do 17 základných tematických celkov. Tieto tematické celky sústreďujú publikovanú literatúru k dejinám knižnice, k jej úlohám a postaveniu, k dejinám a skladbe fondov, ku knižničným katalógom, k poskytovaným službám knižnice, k výstavníckej činnosti, k výsledkom bibliografickej, výskumnej, metodickej a edičnej činnosti, k problémom automatizácie a elektronizácie knižnice, k usporiadaným podujatiam, k budovám, ale tiež o pracovníkoch UKB.

O čom sa teda najviac písalo v sledovanom období? Spomedzi vyčlenených tematických okruhov najviac bibliografických záznamov obsahuje časť o *spolupráci* Univerzitnej knižnice v Bratislave s knižnicami a inými inštitúciami a združeniami.

Druhým najväčším okruhom je literatúra o *pracovníkoch* Univerzitnej knižnice. Približne sto bývalých resp. súčasných pracovníkov knižnice má bibliografický záznam v nami predkladanej bibliografii. Najviac biografických príspevkov bolo venovaných takým významným osobnostiam pôsobiacim v knižnici ako napr. Jozef Bánsky, Ján Emler, Imrich Kotvan alebo Jozef Telgársky. Prevažná väčšina záznamov eviduje heslá zo súborných prác J. Halienu (Osobnosti knihovníctva na Sloven-

sku 1945 - 1990) a Š. Kimličku (Kto je kto v knižničnom a informačnom svete na Slovensku '93/94).

Ďalším v tlači dobre propagovaným tematickým okruhom je *edičná a vydavateľská* činnosť Univerzitnej knižnice v Bratislave. V sledovanom období naša knižnica vydávala katalógy fondov (6), bibliografické súpisy (26), zborníky (18), monografie (3), príručky, slovníky a adresáre (8) a periodiká (5!).

Približne rovnakým počtom záznamov je v diele zastúpená literatúra o *fondoch* a o *odborných podujatiach* usporiadaných knižnicou resp. v knižnici. Napriek tomu, že roky 1986-1999 sa nielen v knižniciach niesli v znamení prudkého rozmachu *automatizácie a elektronizácie*, o tom ako sa riešili tieto problémy v našej knižnici, sa pomerne málo publikovalo.

Bibliografiu dopĺňa menný register, ktorý by možno nebolo na škodu veci rozdeliť na autorský a predmetový menný register. Autorský register by výraznejšie poukázal na tých pracovníkov, ktorí majú podiel na propagácii knižnice a informovaní o činnosti v nej. Na základe registra k zviditeľneniu činnosti knižnice najviac prispeli A. Androvič, Š. Balák, L. Brteková, L. Čimová, E. Duka-Zólyomi, J. Ecker, K. Fircáková, M. Frátričová, E. Frimmová, Ž. Gešková, D. Gondová L. Krišková, E. Hanusová, D. Lechner, L. Oslanec, L. Sedláčková, J. Telgársky.

Bibliografie nie sú samozrejme jediným zdrojom pri rekonštrukcii dejín, sú však jedným zo základných pilierov a táto bibliografia takým bude pre budúcich pisateľov dejín Univerzitnej knižnice v Bratislave.

Katarína Pekařová

BIBLIOGRAFIA ČLÁNKOV Z VÝROČNÝCH ŠKOLSKÝCH SPRÁV Z ÚZEMIA SLOVENSKA ZA ŠKOLSKÉ ROKY 1918/19 - 1952/53

Kabinet retrospektívnej bibliografie koncom roku 2006 dokončil testovanie elektronickej verzie (databázy) projektu Želmíry Geškovej: *Bibliografia článkov z výročných správ škôl z územia Slovenska za školské roky 1918/19 - 1952/53*. Tento projekt je komplementárnou zložkou bibliografie výročných školských správ a vlastne dopĺňa tlačou vydanú *Bibliografiu výročných správ škôl z územia Slovenska za školské roky*

1918/19 - 1952/53 autoriek Želmíry Geškovej a Ľubice Kriškovej (Martin, 1998).

Databáza článkov nie je uzavretá, zatiaľ obsahuje 1704 bibliografických záznamov, čo je približne tretina z celkového počtu (cca 5000) záznamov. Dopĺňať sa bude v priebehu roku 2007.

Dostupná je na webovej stránke Univerzitetnej knižnice v Bratislave na adrese: <http://phobos.ulib.sk/wwwisis/clankyVSS.htm>. Technické riešenie je plne kompatibilné s riešením online verzie Databázy výročných školských správ z územia Slovenska za roky 1701 – 1850, ktorá je používateľom k dispozícii od konca minulého roka. Podobný je aj postup práce, ktorý sme uverejnili v Bulletine UKB 2/2005.

Záznamy článkov možno prezerať a vyhľadávať podľa viacerých kritérií: podľa slov z názvu, pôvodcov, zdrojového dokumentu, osobností, korporácií, geografických a všeobecných predmetových hesiel. Vyhľadávanie podľa MDT, t.j. tematické vyhľadávanie, dáva bádateľovi možnosť vybrať si zatiaľ zo 42 abecedne zoradených možností, od archeológie a architektúry, cez literatúru, dejiny a iné spoločenské vedy, prírodné vedy s matematikou, vrátane športu či tanca. Veľkú skupinu záznamov predstavujú biografie, zatiaľ je spracovaných 640 záznamov (po písmeno I). Vzhľadom na ich faktografickú jedinečnosť, súčasne vzniká a priebežne sa dopĺňa aj samostatná biografická databáza.

Obsahové a tematické zameranie záznamov je veľmi široké: jadro tvoria dejiny a činnosť škôl a študentských spolkov ako súčasť pedagogicko-didaktickej problematiky, výrazne sú zastúpené odbory jazykoveda, história, umenie, menej prírodné vedy a technika.

Ide zväčša o odborné a literárne práce pedagógov i žiakov a študentov jednotlivých škôl (štúdie, odborné state, eseje, úvahy a pod.), ale svoj priestor tu majú aj výtvarné práce, fotografie a architektonické návrhy.

Cieľom databázy je obsiahnuť a predstaviť produkciu článkov z výročných školských správ a sprístupniť ju odbornej i širšej verejnosti ako jedinečný historický prameň dôležitý pre dokumentáciu stavu a výskum dejín jednak jednotlivých škôl a vzdelávacích mimoškolských inštitúcií, jednak aj školstva, vzdelanosti, vedy a kultúry všeobecne v jednotlivých regiónoch i v celoslovenskom kontexte.

Mgr. Bronislava Svobodová – Ing. Danica Zendulková

Príloha - obrázky:

Tematické prezzeranie databázy
Formulácia dotazu: geografické heslo = Košice
Detail vyhľadaných záznamov

Články VSS zoznamy podľa MDT - Microsoft Internet Explorer

Adresa: <http://phobos.uib.sk/wwwis/citankyV51.htm>

Bibliografia článkov z výročných školských správ z územia Slovenska za školské roky 1918/19 - 1952/53
(Zostavila *Želmíra Čašková*)

Databázová verzia Bibliografie článkov z výročných školských správ z územia Slovenska za školské roky 1918/19 - 1952/53 nie je zatiaľ uzavretou bázou, v súčasnosti obsahuje 1704 bibliografických záznamov. Výskyt zdrojových dokumentov a ich signatúry eviduje tlačou vydaná Bibliografia výročných školských správ z územia Slovenska 1918/19-1952/1953. (Martin 1998).

Archeológia
Archivníctvo
Architektúra
Bibliografia
Biografie
Biologické vedy
Botanika
Dejiny všeobecne a svetové
Dejiny Česko-Slovenska
Dejiny Slovenska
Divadlo
Etika
Filozofia
Fotografie

Fyzika
Genealógie
Geológia
Grafika
Hudba
Chémia
Jazykoveda
Knihovníctvo
Kreslenie
Kresťanská cirkev
Kultúra
Kultúrne pamiatky
Literárna veda
Literatúra svetová

Literatúra slovenská
Maliarstvo
Matematika
Náboženstvo
Psychológia
Sochárstvo
Spolky
Staviteľstvo
Šport
Tanec
Umelecké remeslá
Vlastiveda
Zemepis, mapy
Zoológia

V rámci databázy sú použité nasledujúce skratky: [Zoznam skratiek](#)

Univerzitná knižnica v Bratislave, 2006
Výkonná redaktorka:
PhDr. Zuzana Hudcová
Mgr. Bronislava Svobodová

Search engine : WWWISIS BIREME/PAHO/OPS - UNESCO

Články VSS Rozšírené vyhľadávanie - Microsoft Internet Explorer

Adresa: http://phobos.ult.sk/wwwisis/clanky/vss2.htm

Bibliografia článkov z výročných školských správ z územia Slovenska za školské roky 1918/19 - 1952/53
(Zostavila Zuzana Hudecová)

Databázová verzia Bibliografie článkov z výročných školských správ z územia Slovenska za školské roky 1918/19-1952/53 nie je zatiaľ uzavretou bázou, v súčasnosti obsahuje 1704 bibliografických záznamov. Výskyt zářojových dokumentov a ich signatúry eviduje tlačou vydaná Bibliografia výročných školských správ z územia Slovenska 1918/1919-1952/1953. (Martin 1998).

Heslo/geografické: and or

Všetky polia: and or

Všetky polia: and or

Všetky polia: and or

Zobrazit: záznamov na stranu

Rešetrení požiadavku zadávame bez diakritiky a bez medzier medzi znakom ; a terminum!
Ikona umožňuje prístup k indexu vyhľadávacích termínov

V rámci databázy sú použité nasledujúce skratky:

Univerzitná knižnica v Bratislave, 2006
Výkonná redaktorka:
PhDr. Zuzana Hudecová
Mgr. Bronislava Svobodová

Search engine : WWWISIS BIREME/PAHO/OPS - UNESCO

Hotovo

http://phobos.uib.sk/cgi-bin/ISIS/wwwisis/[In=genisis3.in]/ - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobrazit Ovládací nástroje Nápověda

Zpět Obilbené Hledat Oblíbené

Adresa http://phobos.uib.sk/cgi-bin/ISIS/wwwisis/[In=genisis3.in]

Go RS 16 blokad Check AutoLink AutoFill Send to

Prejít Odkazy Settings

B00306
Beniač, Ján, 1882-1960
Preslov : Zo zápisnice o porade profesorského sboru za I. obdobie / Ján Beniač, riaditeľ
 In: A Kassai Szent Orsolya-remé Romai Katolikus Polgári Leányiskolájának évkönyve. - 1938/39. - S. 3.
 Krátky článok uvádza výňatok zo zápisnice z porady profesorského zboru košickej realky o činnosti školy za prvých desať rokov a cituje úryvok z prejavu riaditeľa školy k jubileu ČSR.

B00436
Cselényi, Štefan, 1879-?
Hazatérünk! [Návrat domov] / Cselényi István, papai kamarás, polgári iskolai igazgató
 In: A Kassai Szent Orsolya-remé Romai Katolikus Polgári Leányiskolájának évkönyve. - 1938/39. - S. 3-4.
 Článok sa zaoberá politickou situáciou v Košiciach po pričlenení mesta k Maďarsku rozhodnutím Viedenskej arbitráže r. 1938.

B00437
Felszabadulásunk
Felszabadulásunk [Naše oslobodenie]
 In: A Kassai Magyar Királyi Állami Zrínyi Ilona Polgári Leányiskola évkönyve. - 1938/39. - S. 3-4.
 Článok opisuje udalosti po pripojení Košíc k Maďarsku rozhodnutím Viedenskej arbitráže r. 1938.

B00470
Knižniční
Knižničný poriadok knižnice mesta Košíc
 In: Program Vysokej školy technickej Dr. Milana Rastislava Štefánika v Košiciach. - 1938/39. - S. 35-39.

B00472
Štátna
Štátna študijná knižnica v Košiciach
 In: Študijný program Vysokej školy technickej v Košiciach. - 1953/54. - S. 67-68.
 Informácia o činnosti a fondoch Štátnej študijnej knižnice Vysokej školy technickej v Košiciach.

B00527
Szabó, Adorján, 1868-1950
Báthory, Zsófia teremtoma Kassán [Kostol Žofie Bátoriovej v Košiciach] / Szabó Adorján
 In: A Jászó-Premontrei Kanonokrend Kassai II. Rákóczi Ferenc - Gimnáziumának évkönyve. - 1941/42. - S. 8-38.
 Štúdia o dejinách jezuitov v Košiciach v 17. stor. Rozoberá vzťah Ž. Bátoriovej k jezuitom, podrobne opisuje pohreb Františka Rákoccha I. a iných členov rodiny, umiestnenie ich telesných pozostatkov v rodinnej hrobke jezuitskeho kostola, ktorý dal vybudovať Ž. Bátoriová. Opisuje prevzatie kostola premonštrátni a ich činnosť v Košiciach. Súčasťou sú fotografie s epitaľom F. Rákoccha I. v košickom premonštrátskom kostole a fotografie interiéru a exteriéru kostola.

B00534
Zo stručných
Zo stručných dejín "Angelína"
 In: Výročná zpráva Rádového dievkoslovenského dievčenského reálneho gymnázia svätej Ursule v Košiciach. - 1937/38. - S. 5-8.
 Stručné dejiny uršulínok v Košiciach a ich aktivity v oblasti školstva. Ústav nesie meno Angelinu na pamiatku zakladateľky uršulínskej rehole sv. Angely Merici.

Z00226
Patetlová
Pomník padlým za oslobodení Slovenska, postavený frekv. školy / Foto Patetlová, Košice
 In: Ročenka Školy pro dôstojníky pěšino vojska v záloze v Košicích. - 1929/30. - S. 21.
 Fotografia.

Z00227
Šnejdárak, Josef, 1875-1945
Proslov zemského vojenského velitele generála [Josefa] Šnejdárka při odhalení pomníku "Padlým na obranu Slovenska 1919", zřízeným frekventanty školy pro důstojníky pěšino vojska v záloze v Košicích, dne 25. ledna 1929
 In: Ročenka Školy pro důstojníky pěšino vojska v záloze v Košicích. - 1929/30. - S. 21.

Hotovo Internet

MOBILNÉ KNIŽNIČNO-INFORMAČNÉ SLUŽBY ALEBO PAMÄTÁTE SA EŠTE NA BIBLIOBUSY?

Úvod

Podnetom k napísaniu tohto článku bol záujem pripomenúť odbornej knihovníckej verejnosti bibliobusy, resp. poinformovať tých, ktorí o nich veľa nevedia alebo nemajú o nich predstavu, ako a či vôbec fungujú a či majú význam mobilné knižnično-informačné služby u nás i vo svete.

Problematika ma zaujala už dávnejšie, informácií k nej bolo málo. Záujem však neopadol, ale skôr vzrástol natoľko, že som si túto problematiku zvolil ako tému svojej záverečnej vedeckokvalifikačnej práce.

Bibliobusy môžeme voľne prirovnať k verejným knižniciam, ktoré majú rovnaké poslanie a plnia také isté funkcie, s tým rozdielom, že bibliobusy majú záujem dostať sa k používateľovi čo najbližšie a tak v maximálnej miere uľahčiť knižničnú obsluhu obyvateľstva. Myslím, že opodstatnenosť verejných knižníc, hoci dnes niekedy spochybňovanú, nemusím zvlášť zdôrazňovať. Hlavne v menších sídlach je ich význam o to väčší, že sú stále častokrát jediným prístupom obyvateľov k informáciám, zbierkam fondov a kultúrnemu vyžitiu.

Bibliobusy sú príležitosť pre regióny, v ktorých je knižničná obsluha verejných knižníc z rôznych dôvodov sťažená. Najčastejšie môžeme hovoriť o problémoch vyplývajúcich zo vzdialenosti, ktorú by museli používatelia prekonať, aby navštívili verejnú knižnicu. V podmienkach Slovenska sú to aj ekonomické dôvody, na základe ktorých v niektorých regiónoch verejné knižnice nevykazujú takmer žiadnu alebo len obmedzenú činnosť. Ak kompetentným v týchto regiónoch záleží na dodržiavaní knižničného zákona a podpore vzdelanostnej a kultúrnej úrovne obyvateľstva, mali by považovať o možnostiach, ktoré im ponúkajú bibliobusy, t. j. bibliobusy by v týchto regiónoch nemali nahradiť jestvujúce kamenné knižnice, ale mali by zohrávať doplnkovú funkciu pri súčasnom zachovaní existujúcich knižníc.

Terminológia

Rôzne terminologické slovníky z oblasti knižničnej a informačnej vedy sú jednak dosť skúpe a jednak pomerne totožné v definovaní pojmu mobilných knižnično-informačných služieb. Dôvodom je hlavne to, že táto oblasť je relatívne málo známa, nepreskúmaná a všeobecne sa jej nevenuje veľká pozornosť.

Je dôležité vysvetliť rozdiel medzi chápaním pojmu bibliobus resp. bibliobusy a mobilné knižnice a ich služby. Termín „*mobilmá knižnica*“

nie je presne totožný s u nás bežne používaným termínom „**pojazdná knižnica**“ alebo „**bibliobus**“.

Mobilná (pohyblivá, putovná, cestujúca) knižnica za svojím čitateľom nielen príde, ale dokonca i pripláva, dopraví sa za pomoci zvierata alebo príde pešo. Každá z týchto foriem môže mať množstvo variant. Záleží nielen na zvykoch, tradícii a lokalite, v ktorej mobilná knižnica pôsobí, ale predovšetkým aj od finančnej situácie materskej knižnice, zriaďovateľov a sponzorov. Každý dobrý nápad a iniciatíva sú vítané.

Je zrejmé, že bibliobus je práve jednou z foriem služieb mobilnej knižnice či mobilného knihovníctva alebo, lepšie povedané, prostriedkom pre jeho vykonávanie. Na Slovensku, resp. v prostredí Európy, ale aj Severnej Ameriky, sú najbežnejšou formou mobilných knižníc práve bibliobusy. Bibliobusy sú zvyčajne upravené autobusy alebo nákladné autá, v iných častiach sveta (hlavne Ázia, Afrika) sú to napr. člny, vlaky, ťavy či dokonca osly. Predpokladom pre rozšírenie bibliobusov vo vyspelých krajinách je rozvoj cestnej siete prakticky do všetkých zaľudnených lokalít, všade tam, kde má záujem pôsobiť verejné knihovníctvo.

Pojem mobilná knižnica je viac všeobecnejší a je nadradený vo vzťahu k pojmu bibliobus.

- **mobilná knižnica** – špeciálna služba, spravidla verejnej knižnice, ktorá nie je viazaná na kamennú inštitúciu materskej knižnice v zmysle priestorovom. V zmysle programovom, riadiacom a finančnom je na ňu viazaná a samostatne bežne nefunguje. Zvyčajne je to vzdialenosť či nedostupnosť knižnice od čitateľov, ktorá je najčastejším dôvodom zavedenia služieb mobilnej knižnice. Mobilné knižnice môžu mať rozmanité formy činnosti a prevádzky. Záleží na rôznych faktoroch, najčastejšie však na najobvyklejšom spôsobe dopravy v danom regióne, pretože mobilná knižnica využíva najbežnejšie dostupné spôsoby, ako sa priblížiť k svojmu používateľovi. Používateľom mobilnej knižnice je v podstate ten istý používateľ ako u verejnej knižnice, s tým, že môžu existovať rôzne lokálne špecifické funkcie, ktoré plní mobilná knižnica (napríklad žiacka knižnica, väzenská a pod.).
- **bibliobus** – konkrétna forma či prostriedok vykonávania služby mobilnej knižnice. V európskom ponímaní najbežnejšia a takmer jediná jej forma. V iných častiach sveta sú známe mobilné knižnice fungujúce na člnoch, vlakoch, ale i pomocou zvierat. Bibliobus je špeciálne upravený autobus alebo nákladné vozidlo, pomocou ktorého sa plnia funkcie mobilnej knižnice. V bibliobuse môžeme nájsť knižničné regály a poličky s voľným výberom, rôzne typy dokumentov, katalóg, prístup do internetu, podobne ako v bežnej verejnej knižnici. V moderných bibliobusoch sa stáva trendom budovanie bezbariérových prístupov a prostriedkov pre zabezpečenie bezpečnosti a maximálneho pohodlia používateľa ako aj integrovanie iných služieb než sú bežné knižnično-informačné.

- **knihovník mobilnej knižnice (knihovník bibliobusu)** – knižnično-informačný pracovník, ktorý svoju službu vykonáva v mobilnej knižnici. Pre kvalifikované vykonávanie tejto činnosti a poskytovanie knižnično-informačných služieb v bibliobuse by mal absolvovať špeciálne školenie a tréning.

Mobilné knižnice vo svete

O prvej mobilnej knižnici môžeme hovoriť až v roku 1905. V tomto roku v štáte Maryland v USA uskutočnili pokusy so sezónnym zásobovaním fariem knihami, umiestnenými vo voze s konským záprahom. V literatúre je tento fakt považovaný za začiatok histórie mobilných knižníc s upozornením, že knihovníkom bola žena. V roku 1962, na základe štatistických údajov, bolo na území USA 1334 mobilných knižníc, pričom ich počet sa neustále zvyšoval. Od 20-tych rokov jazdili bibliobusy v bývalom ZSSR a v Anglicku. V roku 1927 boli podniknuté prvé pokusy v Nemecku a v súčasnosti je táto forma knižničných služieb rozšírená takmer po celom svete.

Vo svete sa môžeme stretnúť s rôznymi spôsobmi poskytovania mobilných knižnično-informačných služieb. Keňa je zaujímavý príklad afrického štátu, kde sa vykonávanie služieb mobilných knižníc zabezpečuje prostredníctvom zvierat, konkrétne ide o ťavy. Služba sa volá „*The Camel Library Service*“. Zaujímavý môže byť aj pohľad na mobilné knižnice v Zimbabwe. Tie fungujú za pomoci oslov, ťahajúcich knižničné vozy, ktoré sa vďaka podpore bohatších štátov a rôznych svetových inštitúcií mohli stať multimediami kabinetmi či učebňami. Ďalej napríklad v Thajsku je možné nájsť mobilné knižnice na člnoch, vo vlakoch, ale taktiež aj v autobusoch. Mobilné knižnice majú pomôcť znižovať negramotnosť a sú súčasťou neformálneho vzdelávacieho systému v štáte. V spomínaných krajinách zohrávajú bibliobusy veľmi dôležitú úlohu. Sú totiž častokrát pre svojich obyvateľov jedinou možnosťou, ako sa dostať vôbec k nejakým dokumentom, vzdelaniu a informáciám. Činnosť mobilných knižníc v bohatších častiach sveta (Severná Amerika, Austrália, Európa) má iný charakter. Tu zohrávajú bibliobusy doplnkovú funkciu v už zabehnutom knižničnom systéme týchto krajín. Medzi krajiny s najlepšie rozvinutým celoštátnym systémom mobilného knihovníctva patrí Fínsko, Holandsko, USA a Austrália. Mobilné knihovníctvo v týchto krajinách majú na starosti profesionálne knihovnícke organizácie a venujú mu veľkú pozornosť. Uskutočňujú sa mnohé semináre, výstavy, diskusie a pod. Je vypracovaných aj množstvo štandardov, podľa ktorých mobilné knižnice fungujú. Na medzinárodnej úrovni sa mobilným knižniciam venuje Medzinárodná knihovnícka federácia IFLA. Tá je však upriamená hlavne na projekty pre rozvojové krajiny, kde si od toho sľubujú (aj za pomoci spomínaných tiav) zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva.

Činnosť „*pojízdných knihoven*“ alebo „*biblákov*“ v Českej republike sa začala v roku 1939 v Prahe. Majú teda za sebou bohatú históriu a fungujú dodnes. Pražské bibliobusy sú príkladom mestského typu bibliobusov. Jazdia na odľahlé sídliská a medzi ich cieľové používateľské skupiny patria starší ľudia, ženy na materskej dovolenke alebo deti. Svoj najväčší boom majú už pravdepodobne za sebou a ich najvýznamnejšie uplatnenie vidím v budovateľskom období socializmu, keď jazdili do väčších závodov alebo na nedostavané sídliská. Dokopy majú v Prahe tri bibliobusy. Zvláštnosťou je jeden úplne nový bibliobus, ktorý získala Městská knihovna v Praze (MKP) ako náhradu za zatopenú pobočku knižnice v Karlíne. Na jej mieste teraz stojí úplne nový moderný bibliobus, v ktorom možno dokonca využívať aj službu prístupu na internet. Činnosť bibliobusov v Prahe má však svoje špecifické problémy. V súčasnosti vedenie MKP zvažuje prehodnotiť ich ďalšie pôsobenie a činnosť, ktorá sa v takom veľkom meste ako je Praha, už prakticky nevypláca.

Slovensko

S fungovaním mobilnej knižnice na Slovensku majú ako prví skúsenosti v Košiciach, kde už v päťdesiatych rokoch premávala jedna pojazdná knižnica. Bola pričlenená k vtedajšej Krajskej ľudovej knižnici (dnešná Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach) a navštevovala až 30 dedín v piatich vtedajších okresoch košického kraja. K dispozícii mala až 8537 zväzkov kníh, čo bolo jej veľkou prednosťou a pri každej návšteve prichádzala s novými knihami. Dali sa v nej aj premietat filmy, mala i rozhlasovú aparatúru, pomocou ktorej sa púšťala hudba a lákali sa ľudia. Niektoré miestne národné výbory obcí vyhlasovali prostredníctvom nej svoje miestne správy.

Pojazdná knižnica skončila svoju púť v roku 1961. Jeden jediný bibliobus fungoval 10 rokov. Za ten čas absolvoval iba jednu generálnu opravu. Avšak dva roky po nej prestal bibliobus fungovať a služba sa zrušila. Literatúra sa z fondu vyradila a neskôr sa zrušil aj celý fond, ktorého značnú časť prevzala krajská knižnica. Ostali iba spomienky.

Je možné, že na území Slovenska v minulosti existovala mobilná knižnica aj inde, pravdepodobne by to mohol byť región v okolí Banskej Bystrice, túto informáciu však nemám overenú.

Ak by ste mali záujem v súčasnosti vidieť na Slovensku bibliobus, bude zrejme treba cestovať na východ Slovenska, do Svidníka, kde sú od roku 1991 v prevádzke dva bibliobusy. Prečo práve Svidník? Svidník bol vybraný ako modelový región, ktorý mal slúžiť na overenie činnosti mobilných knižníc pre slovenský vidiek. Projekt na vládnej úrovni bol vytvorený s pomocou Holandska. V Holandsku majú totiž s bibliobusmi bohaté skúsenosti, rozhodli sa o ne podeliť.

Na začiatku bol projekt, ktorý podľa celoslovenskej knižničnej štatistiky zistil, že vtedajší svidnícky okres patril medzi okresy s nie najlepšími knižničnými ukazovateľmi. Na základe aj ďalších ukazovateľov bol vybraný región Svidník.

Aká je situácia po pätnástich rokoch?

Bibliobusy fungujú dodnes. Stali sa bežnou súčasťou Podduklianskej knižnice vo Svidníku a života ľudí tu žijúcich. Obyvatelia ich služby bežne využívajú zrejme aj bez toho, žeby si to nejako zvlášť uvedomovali. Bibliobusy jazdia iba v rámci okresu, kde sa nachádza veľa obcí s menším počtom obyvateľov. Obecné knižnice v nich už dávno prestali fungovať. Tu vidím význam bibliobusov. Je predsa jednoduchšie pravidelne dopĺňať, revidovať jeden fond a starať sa oň, ako živiť pár postarších kníh v jednotlivých nefunkčných obecných knižniciach.

Na začiatku sa o svidníckych bibliobusoch hojne písalo. Písalo sa o nich v odbornej tlači, bežných periodikách a priestor im bol venovaný aj v televízii. Na projekt a jeho význam sa však zabudlo.

Myslím, že opäť uvažovať o možnosti zavedenia mobilných knižničných služieb v ostatných regiónoch Slovenskej republiky má význam. Projekt zavedenia bibliobusov vo Svidníku sa ukázal ako životaschopný a funguje dodnes a podľa knižničných štatistík Svidník vykazuje lepšie výsledky (vzhľadom na súčasný stav knihovníctva a v porovnaní s ostatnými regiónmami).

Svidnícky bibliobus

Otázna je však hlavná náplň projektu, ktorého cieľom bolo overenie fungovania bibliobusov v modelovom regióne Svidník s následným zavádzaním podobných služieb v iných oblastiach Slovenska, ako reálna

možnosť a alternatíva pre stagnujúce obecné knižnice. Dnes môžeme skonštatovať, že od skončenia skúšobnej prevádzky bibliobusov vo Svidníku a konania hodnotiaceho sympózia o mobilných knižniciach vo Svidníku v roku 1995, sa nikde inde na Slovensku podobný projekt nezrealizoval ani len vo forme návrhu. Paradoxne, zo štatistického prehľadu činnosti slovenských knižníc, najmä cieľových obecných, vieme, že ich situácia sa vôbec nezlepšila, skôr naopak, stagnácia pokračuje.

Dôvodov nerealizovania podobného projektu inde na Slovensku môže byť hneď niekoľko: sú to pravdepodobne hlavne vstupné počiatočné náklady, ktoré sú spojené s prevádzkou bibliobusov. Takisto si myslím, že vypracovanie projektu si vyžaduje značné presvedčenie o jeho opodstatnenosti a schopnosť argumentovať a diskutovať s predstaviteľmi obcí, regiónov – VÚC a s Koordinačným centrom knižníc SNK v Martine, ktorá svojho času metodicky zastrešovala projekt. Jedným z uznesení záverečnej správy o projekte bibliobusov vo Svidníku bola jasne stanovená úloha a záujem o maximálne zúžitkovanie všetkých skúseností z príprav a realizácie projektu. Rovnako to bola povinnosť Okresnej knižnice vo Svidníku tieto skúsenosti naďalej odovzdávať verejnosti a taktiež bolo žiaduce, aby SNK zaradila do svojich pracovných plánov vypracovanie celoslovenského programu zavádzania bibliobusov do knižničného systému Slovenskej republiky.

Žiaľ, v čase, v ktorom sa realizoval svidnícky projekt a neskôr, oblasť kultúry, knižníc, samosprávy a správy územných celkov prechádzala rôznymi zmenami. Na postoch a funkciách sa menili ľudia, ktorí častokrát predkladali stále nové a nové koncepcie a návrhy na zlepšenia vo svojej sfére vplyvu. Nie zriedka sa ich kroky míňali účinku. Dnes, keď sa situácia zdá byť trochu stabilnejšia, by bolo možno potrebné nanovo otvoriť túto problematiku a zamyslieť sa nad možnosťou zavádzania bibliobusov. Problémom však môže byť skutočnosť, že neexistuje osoba alebo inštitúcia, ktorá by takýto návrh v regiónoch predložila a hlavne zrealizovala. Je to úloha knihovníkov v malých obciach, úloha starostov obcí, občianskych združení, predsedov územných celkov, úloha Združenia miest a obcí Slovenska alebo úloha Slovenskej národnej knižnice? Značným a zrejme aj rozhodujúcim problémom ostáva pohľad kompetentných na oblasť kultúry a vzdelávania, ktorá akosi stále ostáva na konci celého diania. V súčasnosti by musel existovať zrejme veľmi veľký tlak na kompetentných, ktorý by presadil, aby sa začalo o tejto problematike nanovo čo i len diskutovať. Východisko by som dnes videl v možnosti zaradenia tohto alebo podobných programov či projektov do jednotlivých programových vyhlásení politických strán, ktoré sa uchádzajú o zvolenie vo voľbách. Mám na mysli aj politické strany kandidujúce do parlamentu, ale najmä politické osobnosti kandidujúce na posty starostov miest, obcí či vyšších územných celkov. Teraz sa situácia na Slovensku mení, programy politických strán a hnutí sa stávajú čoraz viac predmetom diskusií a sú predpoklady, že ľudia im začnú pripisovať väčší

význam než v minulosti a pravdepodobne sa mnohí občania budú vo voľbách podľa nich aj riadiť. Z tohto dôvodu si myslím, že zaradenie zavedenia bibliobusov, zvlášť v zaostalejších okresoch Slovenska, v rámci oživenia kultúrnej a vzdelanostnej úrovne, do volebných programov by mohlo byť priechodné a zrejme aj pre mnohých občanov zaujímavé, nakoľko niektorí o takýchto mobilných službách vôbec nevedia a zrejme ani tak skoro vedieť nebudú.

Ak by sa predsa len otvorila problematika zavádzania bibliobusov do knižničného systému Slovenska, treba zistiť, kde presne, v ktorom regióne by sa takýto projekt mal realizovať. Regiónov pre jeho realizáciu by bolo viacero. Otázne však je, či by malo ísť o celonárodný projekt s podporou vlády, s cieľom komplexne riešiť nepriaznivý stav obecných knižníc v chudobných regiónoch alebo by išlo len o vlastnú iniciatívu niektorého regiónu, ktorý by sa podujal vypracovať a realizovať projekt samostatne.

Mgr. Michal Sliacky

OTVORENIE „VELKEJ KNIŽNICE“ V MONTREALI

Koncom apríla 2005 si viac ako 18 000 návštevníkov prezrelo Veľkú knižnicu v Montreali, ktorá bola otvorená pre verejnosť prvý raz po štyroch rokoch rekonštrukcie.

Toto zariadenie, vytvorené zlúčením dvoch existujúcich inštitúcií, Národnej knižnice Québecu a Ústrednej knižnice Montrealu, má za sebou dlhú históriu, ktorá siaha do stredu 19. storočia, do obdobia, keď bratia rádu svätého Sulpicia založili farskú knižnicu v centre Montrealu. Táto knižnica však nemohla správnym spôsobom reagovať na čitateľské požiadavky obyvateľov rýchlo rastúceho mesta. Asi o päťdesiat rokov neskôr sa situácia zhoršila natoľko, že Andrew Carnegie, slávny mecenáš knižníc Kanady a USA sa ponúkol, že venuje 150 000 dolárov na vytvorenie novej mestskej knižnice. Na nátlak katolíckej cirkvi však predstavitelia správy mesta túto ponuku odmietli a Montrealčania museli čakať do roku 1915, aby popri knižnici svätého Sulpicia, financovanej týmto rádom, dostali k dispozícii nádhernú novú budovu, ktorá uchovávala zbierku 80 000 diel.

Projekty rozširovania jej fondov a služieb boli ohrozené svetovou ekonomickou recesiou, ktorá vypukla koncom roku 1920. V roku 1931, rád svätého Sulpicia, ktorý nemal už ani prostriedky na zaplatenie svojich daní, bol donútený zanechať svoje aktivity a predať knižnicu kanadskej vláde. Čitatelia naliehali na mestskú radu, aby vyjednávala s vládnymi činiteľmi o jej znovuotvorení. Knižnicu otvorili v roku 1944, až na to, že nová inštitúcia bola považovaná za vedeckú knižnicu a že nikto nebol určený, aby riadil jej rozvoj. Táto situácia sa predlžovala až do roku 1961, keď sa federálna vláda rozhodla zveriť správu knižnice Ministerstvu kultúry Québecu. Provincionalna vláda výrazne zvýšila rozpočet tohto zariadenia, začala renovačné práce a prijala nových zamestnancov. Značný nárast zbierok si vyžiadala, okrem iného, prenájom ďalších priestorov na uchovávanie periodík.

V šesťdesiatych rokoch, zatiaľčo Québec prežíval pokojnú revolúciu, ktorá ho mala oslobodiť od „jarma náboženstva“, knihovníci započali diskusiu, ktorá vyústila do formulácie nových požiadaviek, týkajúcich sa ich úlohy a postavenia. Québec, vzhľadom na svoju frankofónnosť, špecifické zvyky a kultúrne dedičstvo, sa považoval oddávna za provinciu uprostred kanadskej federácie a zdalo sa teda oprávnené podporovať aj tieto osobitosti v oblasti literatúry, či písomníctva. Preto vznikla aj kampaň za „národnú“ knižnicu Québecu, aktívne podporovaná Kanadskou asociáciou knihovníkov francúzskeho jazyka. Vplyvní poslanci v provincionalnom zhromaždení presadili požiadavky knihovníkov a v roku 1967, keď Kanada oslavovala svoju prvú storočnicu, quebecká vláda predložila návrh zákona o národnej

knižnici. Zákon prijali v parlamente o niekoľko mesiacov a v januári 1968 oficiálne otvorili Národnú knižnicu Québecu /BNQ/.

Národná knižnica Québecu

Zákon, tak ako bol prijatý, ukladá Národnej knižnici Québecu uchovávať všetky dokumenty publikované na québeckom území alebo so vzťahom ku Québecu. Vydavatelia sídlia v provincii jej musia podľa toho zákona zasielať zdarma dva exempláre svojich publikácií. Okrem toho Národná knižnica Québecu je povinná zhromažďovať všetky tlačene exempláre publikované na québeckom území od začiatkov kníhtlače. Od roku 1968 začala BNQ každý mesiac publikovať Bibliografiu Québecu, doplnenú od roku 1972 Analytickým rozpisom článkov z québeckých časopisov. K dnešnému dňu vyšlo 26 zväzkov Retrospektívnej provincio-nálnej bibliografie /1821-1967/.

V priebehu rokov, počet dokumentov získaných ako povinný výtlačok významne vzrástol. V roku 1968, v roku vzniku, Národná knižnica Québecu archivovala 850 laurentián /názov, vytvorený podľa mena rieky Saint-Laurent, označuje dokumenty publikované v Québecu alebo so vzťahom k tejto oblasti/, o necelých dvadsať rokov neskôr vzrástol tento počet už na 7000. V polovici osemdesiatych rokov minulého storočia bolo treba prenajať tretiu budovu, ktorá však nestačila vyhovieť priestorovým požiadavkám, nakoľko doplnky k zákonu z roku 1968 rozšírili ustanovenia o povinnom výtlačku na plagáty, pohľadnice, mikrofiše, audiovizuálne nosiče a softwary. Dynamický rozvoj inštitúcie podnietil v roku 1989 provincionálnu vládu zveriť správu knižnice rade riaditeľov. V roku 1996, vďaka kúpe starej továrne na cigarety, postavenej v roku 1948, Národná knižnica Québecu získala do vlastníctva 22 000 metrov štvorcových vy-užiteľnej plochy.

Mestská rada Montrealu zaradila služby knižnice medzi svoje priority. Mesto s vyše dvoma miliónmi obyvateľov prakticky nedisponovalo knižni-cami vybavenými špičkovou technikou, čo bolo pranierované vedeckými kruhmi. Mestská rada menovala komisiu, ktorá sa inšpirovala Francúzskou národnou knižnicou, postavenou na nábřeží Seiny a svojím uznesením doporučila, aby sa vytvorila nová inštitúcia, ktorá by mala slúžiť tak širokej verejnosti ako aj vedeckým pracovníkom. Projekt, nazvaný Veľká knižnica, predpokladal spojenie Národnej knižnice Québecu a Ústrednej knižnice v Montreali, ktorá bola už dávno považovaná za staromódnu a konzervatívnu inštitúciu. Projekt získal záruky mestskej rady Montrealu a québeckej vlády. Bolo rozhodnuté postaviť novú budovu na mieste Obchodného paláca v samom centre mesta. Boli uvoľnené financie,

bol obnovený riadiaci výbor a architektonickú súťaž vyhral ateliér Patkau z Vancouveru. Výstavba odštartovala v roku 2001.

Veľká knižnica

Miesto stavby, dlhý pás pozemku /332 m x 51 m/, po oboch stranách lemovaný hlavnou cestou, sa nachádza priamo v Latinskej štvrti Montrealu /nazvanej tak kvôli koncentrácii viacerých kultúrnych inštitúcií/, blízko québeckej univerzity. Budova podlhovastého tvaru má šesť poschodí a 33 000 metrov štvorcových využiteľnej podlahovej plochy. Z funkčného hľadiska obsahuje dve odlišné časti: jednu, určenú pre širokú verejnosť a druhú, vyhradenú pre zbierky laurentián. V prvej sa používatelia môžu potulovať v otvorenom priestore poňatom ako obrovské kníhkupectvo, usadiť sa vo foteloch a na pohodlných pohovkách a bez náhlenia čítať a prezeráť si knihy a časopisy. Veľké sklenené prepážky oddeľujú jednotlivé časti a obloženie z brezového dreva dodáva celku živú a priateľskú atmosféru.

Naproti tomu v sálach, kde sú uložené laurentiána, museli architekti zobrať do úvahy konzervačné aspekty. Veľká knižnica má, okrem iného, 300-miestne auditórium, výstavný priestor, sály pre skupinové aktivity, kaviareň a kníhkupectvo. V zariadení je celkovo 2500 miest na sedenie. V suteréne bolo zriadené parkovisko pre 400 automobilov, ako aj vybudovaný priamy prístup k metru. Veľká knižnica, ktorej stavebné náklady sa vyšplhali na 141 miliónov kanadských dolárov /asi 70 miliónov eur/, je najvýznamnejším kultúrnym projektom prebiehajúceho desaťročia.

Knižnica je otvorená pre verejnosť od utorka do piatku, od 10-ej do 22-ej hodiny, v sobotu od 10-ej do 17-ej hodiny, ale sekcia Aktuality a novinky zostáva otvorená celých sedem dní až do polnoci. Jej zbierky obsahujú viac ako 4 milióny dokumentov na všetkých nosičoch, z ktorých je asi 1,2 miliónov kníh. Navyše, svoje služby nemá vyhradené len pre obyvateľov Montrealu, ale ponúka program činnosti, ktorý by mohli využívať obyvatelia celého Québecu. Jej Opac funguje on line od roku 1994 a od oficiálneho otvorenia sa jej webové stránky rýchlo rozšírili. V súčasnosti knižnica vypracovala ponuky špeciálne určené učiteľom a umelcom, zaoberá sa rozpracovaním ďalších ponúk pre podnikateľov, imigrantov a nezamestnaných. Okrem iného sa pripojila k iniciatíve podporujúcej čítanie, ktorú rozbehla provincionálna vláda a začala ambiciózny program digitalizácie laurentián.

V prvom týždni, ktorý nasledoval po otvorení, sa zaregistrovalo 63 000 návštevníkov. Riaditeľka Veľkej knižnice, pani Lise Bissonnette, je veľmi spokojná s pozitívnou reakciou svojich spoluobčanov, regionálna tlač sa pripája k myšlienke, že nová inštitúcia verne odráža kultúrnu identitu

provincie. Jej vláda sa zaviazala stavať na ešte pevnejších základoch; na koniec roku 2005 sa plánuje spojenie knižnice s provincionálnym archívom, čím vznikne nová inštitúcia nazvaná Knižnica a Národný archív Québecu. Mestská Rada Montrealu je hrdá na svoje rozhodnutia a lepšieho ocenenia sa mestu ani nemohlo dostať: od apríla 2005 Montreal s hrdosťou nosí titul svetové hlavné mesto knihy, ktoré jej na jeden rok udelilo Unesco.

GABEL, Gernot U. Inauguration de la „Grande Bibliothèque“ à Montréal. /Ovorení Veľkej knižnice v Montreáli/. Bulletin des bibliothèques françaises, 2006, č. 1, s.113 – 115.

preložené z francúzštiny
/upravené a skrátené/

MGR. ADELA PERĎOCHOVÁ **(5. 12. 1944 - 25. 9. 2005)**

V septembri toho roku uplynul rok od úmrtia dlhoročnej pracovníčky Univerzitnej knižnice v Bratislave Mgr. Adely Perďochovej. V našom príspevku chceme pripomenúť jej osobnosť a bližšie predstaviť jej prácu.

Mgr. Adela Perďochová patrila medzi tých pracovníkov Univerzitnej knižnice, pre ktorých sa knižnica stala celoživotným pracoviskom. Pôsobila tu od ukončenia štúdií až do odchodu z aktívnej služby – plných 31 rokov.

Bola absolventkou Filozofickej fakulty Univerzity Komenského, kde študovala históriu v kombinácii s filozofiou. Do služieb Univerzitnej knižnice vstúpila 1. októbra 1968. So svojou špecializáciou našla uplatnenie v referentskom, neskoršom bibliograficko-informačnom oddelení ako odborná referentka pre odbor história a príbuzné disciplíny. Formami mimoškolského štúdia sa vzdelávala v odbore knihovníctva a neskôr, na prelome 70-tych a 80-tych rokov, absolvovala postgraduálne-nadstavbové štúdium knihovníctva na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského.

Prácu odbornej referentky pre historické vedy vykonávala A. Perďochová po celý čas svojho pôsobenia v knižnici, začas súbežne s riadiacou a organizačnou prácou. Začiatkom 70-tych rokov sa stala vedúcou nižšej organizačnej zložky v bibliograficko-informačnom oddelení (neskôr odbore) – spoločenskovedného úseku. Začiatkom roku 1985 bola vymenovaná za vedúcu celého bibliograficko-informačného odboru. V 1. štvrtroku 1990 požiadala o uvoľnenie z tejto funkcie a v nasledujúcom období sa plne venovala práci vo svojom odbornom referáte. Zo služieb knižnice odišla 31. 12. 1999.

Ako odborná referentka pre historické vedy mala v pracovnej náplni široký okruh úloh. V jej referáte sa, rovnako ako v ďalších odborných referátoch, sústreďovala takmer celá knižničná práca s dokumentmi (literatúrou) a informáciami z príslušných vedných odborov: počnúc ich dopĺňovaním do fondov knižnice, cez katalogizáciu, rozličné formy prezentácie a propagácie, až po poskytovanie informačných služieb. Súčasťou úloh odborného referenta bola bibliografická práca a participácia na riešení výskumných úloh knižnice.

Práca v oblasti dopĺňovania knižničného fondu bola zameraná na výber zahraničnej literatúry; domácu (slovenskú, resp. československú) tlačovú a vydavateľskú produkciu totiž knižnica dostávala v úplnosti vo forme povinných výtlačkov. Základom pre výber zahraničnej knižnej produkcie bolo priebežné sledovanie národných bibliografií, vydavateľských plánov a katalógov a i. Sledovali sa národné bibliografie väčšiny

európskych štátov a vybraných zámorských krajín. Každoročne sa aktualizoval výber periodík. (Nadväzné práce, spojené už priamo s nadobúdaním literatúry, sa vykonávali v iných útvaroch.) Pri doplňovaní zahraničnej literatúry A. Perďochová spolupracovala s pracoviskami Slovenskej akadémie vied (s Historickým ústavom SAV, Národopisným ústavom SAV), s katedrami histórie na Univerzite Komenského a i.

Náplňou jej katalogizátorskej práce bola vecná, t.j. systematická a predmetová katalogizácia zahraničnej i domácej literatúry. Vykonávala ju v dvoch, časove oddelených etapách.

V prvej etape, v 60-tych a 70-tych rokoch, stála z viacerých príčin v popredí systematická katalogizácia. Od konca 60-tych rokov sa v knižnici uvádzal do praxe nový klasifikačný systém (sovietskej proveniencie) – knihovnícko-bibliografické triedenie (KBT). V čase príchodu A. Perďochovej boli už do slovenčiny preložené klasifikačné tabuľky pre „jej“ vedné odbory (pracovná verzia) a začali sa podľa nich experimentálne katalogizovať – klasifikovať nové prírastky. Ročne to predstavovalo niekoľko tisíc titulov kníh, s vysokým podielom zahraničnej literatúry v rozličných jazykoch. Zároveň sa pristúpilo k rekatalogizácii záznamov v čitateľskom systematickom katalógu, budovanom od roku 1953. Z katalogizačnej praxe sa mal zhromažďovať materiál na úpravu a dopracovanie KBT na podmienky Univerzitnej knižnice i slovenských knižníc všeobecne. Aplikácia a optimalizácia KBT bola zaradená medzi výskumné úlohy knižnice; A. Perďochovej prichodilo podieľať sa na tomto výskume. Zahraničná literatúra získaná do knižnice, sa od roku 1973 začala spracúvať „podvojne“: súbežne s KBT sa klasifikovala aj podľa medzinárodného desatinného triedenia (MDT) pre súborný bulletin slovenských vedeckých knižníc Prírastky zahraničných kníh (PZK). Pre A. Perďochovú i pre ďalších odborných referentov to znamenalo opäť sa oboznamovať s novým klasifikačným systémom a zvládnuť metodiku klasifikovania podľa neho.

V roku 1981 sa vecná katalogizácia ako celok preradila z bibliograficko-informačného oddelenia. Opäť sa tam vrátila v roku 1990 po obnovení tzv. referentského systému. V tom čase sa už ako jediný klasifikačný systém knižnice používalo MDT. V metodike predmetovej katalogizácie mohla A. Perďochová plynulo nadviazať na predchádzajúcu prax, kedy sa problematikou predmetovej katalogizácie zaoberala aj v širšom zameraní na oblasť spoločenských vied.

V okruhu jej pracovných úloh významné miesto zaujímali informačné služby. Zabezpečovala ich, resp. priamo realizovala v celej rozmanitosti ich druhej skladby, tak, ako sa táto skladba postupne formovala v priebehu 70-tych až 90-tych rokov. Boli to bibliografické a faktografické informácie; rozsiahle tematické a citačné rešerše, sprvu vyhotovované klasicky, neskôr vytvárané z elektronických báz dát; rozličné formy adresného

rozširovania informácií; tzv. dni informácií, pripravované spravidla v spojení s výstavami a i. Na tomto mieste treba osobitne spomenúť dlhoročnú spoluprácu A. Perďochovej so Slovenskou televíziou – vyhľadávanie a výber literatúry pre dokumentárne programy televízie. V rokoch 1983-1985 sa podieľala na riešení ústavnej výskumnej úlohy Zefektívnenie vedecko-informačných služieb Univerzitetnej knižnice v Bratislave. V rokoch 1985-1989 redigovala celoslovenský Súpis literárnych rešerší zo spoločenských a prírodných vied, ktorý vydávala Univerzitná knižnica.

Častou formou prezentácie a propagácie odbornej i ďalšej literatúry so vzťahom k histórii, boli v práci odbornej referentky A. Perďochovej väčšie či menšie výstavy a výstavky, predstavujúce knižné novinky alebo zamerané tematicky. Výstavníckej činnosti sa rada venovala. Počas svojho pôsobenia v Univerzitetnej knižnici pripravila – samostatne alebo v spolupráci s inými inštitúciami – rad veľkých knižných výstav. Až do roku 1989 témy týchto výstav do značnej miery ovplyvňovala či určovala oficiálna spoločenská objednávka; boli venované zväčša vybraným udalostiam z najnovších dejín. V nasledujúcom období siahala A. Perďochová za témami z dávnejšej histórie (výstava Cechy na Slovensku, 1991; Včel' nám svitli nové časi – výstava k 200. výročiu vzniku Učenej slovenskej spoločnosti, 1992) a predstavovala osobnosti slovenskej vedy (Daniel Rapant – život a dielo, 1997; Pocta Eugenovi Paulinymu, 1997).

Podobne ako výstavnícka práca A. Perďochovej, aj zameranie jej bibliografickej tvorby bolo do roku 1989 ovplyvňované oficiálnou spoločenskou objednávkou, ktorá ju často z historickej roviny prenášala až do súčasnosti. Tak ako výstavy, aj viaceré bibliografie s témou Slovenského národného povstania, oslobodenia Československa, februárových udalostí roku 1948, ktoré spracovala, boli popri prezentácii literatúry viažucej sa k týmto udalostiam zároveň aj príspevkom Univerzitetnej knižnice k oslavám ich výročí. Od konca 80-tych rokov sa A. Perďochová venovala spracúvaniu personálnych bibliografií slovenských historikov; spracovala personálnu bibliografiu Branislava Varsika (1989) a Daniela Rapanta (1998).

Na výskumnej činnosti knižnice sa podieľala v rozsahu odborovej špecializácie svojho referátu i širšie. V rámci referátu historických vied vstúpila na pôdu výskumnej úlohy Prieskum aplikácie sovietskeho knihovnícko-bibliografického triedenia na podmienky slovenských univerzálnych knižníc (1971-1975), s cieľom upraviť a prispôbiť klasifikačnú schému pre historické vedy (oddiel R História. Historické vedy). Práve tento oddiel si vyžiadal najviac doplnkov a úprav; o. i. sa tu celkom prepracovala periodizácia a klasifikácia československých dejín. V druhej etape riešenia výskumnej úlohy, už pod názvom Optimalizácia aplikovanej klasifikačnej schémy sovietskeho knihovnícko-bibliografického triedenia (1976-1980), A. Perďochová pokračovala v práci na druhej doplnenej a prepracovanej na verzii tabuliek oddielu R. História. Historické vedy a na tvorbe predmeto-

vého registra k nim. Tabuľky a register (spolu 4 zv., vyše 400 strán) boli rozmnožené v 30 exemplároch a využívali sa aj v niektorých ďalších knižniciach. Do tejto druhej etapy výskumu vstúpila už v novej pozícii, ako jedna z dvoch hlavných riešiteľiek výskumnej úlohy, s gesciou za celú oblasť spoločenských vied. (Úloha bola zaradená do plánu výskumu rezortu ministerstva kultúry SR.) Optimalizovaná verzia KBT sa v Univerzitetnej knižnici používala do roku 1987, v niektorých iných knižniciach do roku 1989.

Keď sa v prvej polovici 80-tych rokov do plánu ústavného výskumu zaradila úloha Zefektívnenie vedecko-informačných služieb Univerzitetnej knižnice v Bratislave, A. Perďochová, opäť s gesciou za celú spoločensko-vednú oblasť, spolupracovala na príprave vstupného projektu a na riešení úlohy (1983-1985). Nový model informačných služieb, ktorý bol výsledkom úlohy, vychádzal z dôkladného prieskumu konkrétneho používateľského zázemia knižnice a jeho potrieb. Jeho uvádzanie do praxe gestorovala už ako vedúca odboru bibliograficko-informačného (OBI).

V čase, kedy vykonávala funkciu vedúcej OBI, v 2. polovici 80-tych rokov, sa pre informačné služby objavovali nové, dovtedy nevídané možnosti: možnosti online prístupu k databázam sprístupňovaným v Československu i v zahraničí a rešeršovanie v týchto databázach. (Sprístupňovali sa v Ústredí vedeckých, technických a ekonomických informácií – Ústrednej technickej základni v Prahe a v Ústave aplikovanej kybernetiky v Bratislave prostredníctvom terminálového prepojenia Moskva-Praha-Viedeň.) A. Perďochová sa usilovala o adekvátne uplatňovanie a využívanie týchto možností v službách OBI. O informačných službách prednášala na odborných podujatiach, aj publikovala.

Ako vedúca OBI v rokoch 1985-1990 viedla a riadila veľký organizačný útvar so širokou skladbou špecializovaných pracovísk a odborných činností. Tvorili ho oddelenia: informačné (odborné referáty) a retrospektívnej bibliografie (spracúvalo pre slovenskú národnú retrospektívnu bibliografiu nepravé periodiká) a strediská: hudobné, rukopisov, starých a vzácných tlačí; ako nové sa zriadilo stredisko špeciálnych tlačí. Spomenuli sme už, že ako vedúca OBI súčasne vykonávala prácu odbornej referentky pre historické vedy (v tom čase bez katalogizačných prác). Okrem toho sa podieľala na práci referátu OSN a UNESCO. Zostavovala a redigovala Bulletin Depozitnej knižnice OSN a UNESCO pri Univerzitetnej knižnici v Bratislave, písala preň redakčné i ďalšie články. Začiatkom 90-tych rokov prevzala na čas starostlivosť o stredisko špeciálnych tlačí.

Po celý čas svojho pôsobenia v Univerzitetnej knižnici sa Mgr. Adela Perďochová popri vlastných úlohách zapájala aj širšie do odborného diania. Zostavovateľskou a redaktorskou prácou sa podieľala na plnení edičných úloh; zúčastňovala sa a vystupovala na rôznych odborných podujatiach, publikovala v odbornej tlači a i. Jej práca bola ocenená pri viacerých príležitostiach. Roku 1987 sa stala držiteľkou titulu Vzorný pracovník

Univerzitnej knižnice; pri 70-ročnom jubileu knižnice (1989) dostala čestné uznanie za dlhoročnú prácu v knižnici a pri 75. výročí (1994) medailu Univerzitnej knižnice.

S úctou si pripomínáme všetku jej prácu pre Univerzitnú knižnicu v Bratislave a pre slovenské knihovníctvo.

Publikačná činnosť Mgr. A. Perd'ochovej

Štúdie, články a i.

Človek a hviezdy : k výročiu slovenského prírodovedca Jána A. Wagnera (1864-1930). In: *Večerník*, 2.7.1969, s. 3.

ZSSR po päťdesiatich rokoch. In: *Sovietsky zväz jubiluje : zborník štúdií k 50. výročiu vzniku Zväzu sovietskych socialistických republík*. – Bratislava : Osvetový ústav; Obzor, 1972. – s. 149-173.

Aplikácia sovietskeho KBT v Univerzitnej knižnici v Bratislave / Klára Vančeková, Lucia Brteková, ... In: *Knižničný zborník 1975*. – Martin : Matica slovenská, 1976. – s. 125-156.

Práca so sovietskou literatúrou v Univerzitnej knižnici, nositeľke Radu práce v Bratislave. In: *Práce se sovětským tiskem a literaturou v knihovnách jednotné soustavy ČSR : sborník příspěvků*. – Praha : Ústav pro výzkum kultury, 1975. – s. 95-97.

Seminár o práci so sovietskou vedeckou literatúrou (21.11.1975). In: *Informačný a metodický spravodajca pre sieť vysokoškolských knižníc na Slovensku*. – Roč. 10, č. 4 (1975), s. 36.

Slovenské národné povstanie a slovenské výtvarné umenie. In: *Informačný a metodický spravodajca pre sieť vysokoškolských knižníc na Slovensku*. – Roč. 11, č. 1 (1976), s. 38. – Rec. rovnomennej bibliografie autorky K. Fircákovej (Bratislava, 1975).

Správa zo študijnej cesty v ZSSR v dňoch 22.-30.11.1976. In: *Správy zo študijných ciest knihovníkov do zahraničia : výťahy*. 18. – Martin : Matica slovenská, 1977. – s. 11-17.

Problémy predmetovej katalogizácie v spoločenských vedách. In: *Informácie a materiály pre potreby JSK na Slovensku*. – č. 137 (1980), s. 83-92.

Výstava publikácií OSN. – In: *Knižnice a vedecké informácie*. – Roč. 9, č. 1 (1977), s. 46-47.

Štatistické údaje o publikovaných prekladoch vo vybraných štátoch Spojených národov. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1983. – [34 s.]

K Medzinárodnému roku mládeže. In: *Bulletin Depozitnej knižnice OSN a UNESCO pri Univerzitetnej knižnici v Bratislave.* – Roč. 9, č. 1 (1985), s. 5-7.

Medzinárodne o KBT. In: *Čitateľ.* – Roč. 34, č. 1 (1985), s. 27.

40. výročie založenia OSN. In: *Bulletin Depozitnej knižnice OSN a UNESCO pri Univerzitetnej knižnici v Bratislave.* – Roč. 9, č. 2 (1985), s. 5-7.

Informačná činnosť / ..., Lucia Brteková. In: *Univerzitná knižnica v Bratislave 1980-1985 : zborník príspevkov.* – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1986. – s. 65-69.

Medzinárodný rok mieru 1986. In: *Bulletin Depozitnej knižnice OSN a UNESCO pri Univerzitetnej knižnici v Bratislave.* – Roč. 10, č. 1 (1986), s. 5-7.

Navštívili sme Depozitnú knižnicu OSN a UNESCO v Univerzitetnej knižnici v Bratislave. In: *Čitateľ.* – Roč. 35, č.5 (1986), s. 191-193.

Primenenije i optimalizacija BBK v ČSSR /..., Klára Vančeková. In: *Optimalizacija BBK i jeho adaptacija k nacionalnoj specifikke socialističeskich stran : sbornik naučnych trudov.* – Moskva : Gosudarstvennaja biblioteka SSSR im V.I. Lenina, 1986. – s. 82-89. – Referát na medzinárodnej porade odborníkov socialistických krajín Optimalizácia KBT a jeho aplikácia v národnej problematike socialistických krajín v Moskve, 15.-19.6.1984.

Svetový mierový kongres v Kodani. In: *Bulletin Depozitnej knižnice OSN a UNESCO pri Univerzitetnej knižnici v Bratislave.* – Roč. 10, č. 2 (1986), s. 5-7.

Oslobodenie v literatúre – literatúra oslobodeniu. In: *Knižnice vo vlasteneckej a internacionalistickej výchove : zborník venovaný 70. výročiu VOSR.* – Martin : Matica slovenská, 1987. – s. 113-120. – Referát na rovnomennom seminári v Považskej Bystrici, 21.-22.11.1985.

Rešeršné služby a rešeršná činnosť : (teória a prax v Univerzitetnej knižnici v Bratislave). In: *Informačná činnosť vedeckých knižníc : zborník zo seminára konaného 27.-28.10.1986 v Banskej Bystrici.* – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1987.- s. 65-77.

40. výročie Deklarácie ľudských práv. In: *Bulletin Depozitnej knižnice OSN a UNESCO pri Univerzitetnej knižnici v Bratislave.* – Roč. 12, č. 2 (1988), s. 5-7.

Svetová história v krásnej literatúre. In: *Bulletin Univerzitetnej knižnice v Bratislave.* – Roč. 1, č. 2 (1990), s. 35. – Rec. rovnomennej bibliografie autorky M. Kipsovej (Bratislava, 1988).

Cechy na Slovensku. In: *Bulletin Univerzitetnej knižnice v Bratislave*. – Roč. 2, č. 1 (1991), s. 45. – Ref. o rovnomennej výstave (7. - 22. 2. 1991).

„Včič nám svitli nové časi“. In: *Bulletin Univerzitetnej knižnice v Bratislave*. – Roč. 3, č. 4 (1992), s. 27-30. – Referát o rovnomennej výstave k 200. výročiu vzniku Učeného slovenského tovarišstva (6. - 21. 10. 1992).

PhDr. Michal Fedor. In: *Slovenská asociácia knižníc : bulletin*. – Roč. 2, č. 4 (1994), s. 26-28.

Budovy. In: *Univerzitná knižnica v Bratislave 1919-1999 : osemdesiat rokov v službách vedy a poznania*. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1999. – s. 54-55.

Bibliografické súpisy a registre

Od Košického vládneho programu po vznik čs. federácie: štátoprávny a historický vývoj Československa od vyhlásenia Košického vládneho programu po vznik federácie : bibliografia. - - Bratislava : Univerzitná knižnica, 1972. – 127 s.

24. *zjazd Komunistickej strany Sovietskeho zväzu : registre k zjazdovým materiálom*. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1972. – 47 s.

14. *zjazd Komunistickej strany Československa : registre k zjazdovým materiálom*. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1972. – 55 s.

Dokumenty k Februáru 1948. In: *Dvadsaťpäť rokov kultúrnej politiky KSČ na Slovensku*. – Bratislava : Osvetový ústav, 1973. – s. 53-98.

Bojom šumeli lesy ... : výber literatúry o Slovenskom národnom povstaní pre žiakov škôl 1. a 2. stupňa. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1973. – 33 s.

Bojom šumeli lesy ... : výber literatúry o Slovenskom národnom povstaní pre žiakov škôl 1. a 2. stupňa. – 2. dopl. vyd. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1974. – 31 s.

Ohne partizánskej družby : spomienky sovietskych autorov na Slovenské národné povstanie : výberová bibliografia. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1974. – 40 s.

Vítazná jar : bibliografia k 30. výročiu oslobodenia / Júlia Linzbothová, ... – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1975. – 87 s.

Vítazný február : odporúčajúca bibliografia. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1978. – 45 s.

35. *výročie SNP : slovenské knihy z rokov 1974-1979*. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1979. – 10 s.

35. výročie oslobodenia Československa: bibliografia bibliografií za roky 1945-1979. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1980. – 25 s.

Sovietske sekundárne informačné pramene v Univerzitetnej knižnici v Bratislave : bibliografický leták / Lucia Brteková, ... – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1983. – 70 s.

Ohlas 40. výročia SNP v československej a sovietskej tlači : výberová bibliografia / ..., Zdenka Pechalová, Natalija L. Glazkovová. – Bratislava; Praha; Moskva : Univerzitná knižnica; Státní knihovna ČSR; VGBIL, 1985. – 446 s.

Branislav Varsik : personálna bibliografia. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1989. – 65 s.

Daniel Rapant : personálna bibliografia. In: *Historik Daniel Rapant : život a dielo (1897-1988-1997).* – Martin : Vydav. Matice slovenskej, 1998. – s. 210-235.

Výskumné materiály

Optimalizácia aplikovanej klasifikačnej schémy sovietskeho knihovnícko-bibliografického triedenia : projekt rezortnej úlohy / Klára Vančeková, ... – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1977. – 17 s.

Zefektívnenie vedecko-informačných služieb Univerzitetnej knižnice v Bratislave : projekt ústavnej výskumnej úlohy / Lucia Brteková, ... – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1983. – 9 s.

Editorská činnosť

Bulletin Depozitnej knižnice OSN a UNESCO pri Univerzitetnej knižnici v Bratislave. Roč. 9.1985-13.1989 / Výkonná red. ... – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1985-1989.

Súpis literárnych rešerší zo spoločenských a prírodných vied. Roč. 19.1985-23.1989 / Výkonná red. ... – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1985-1990.

Sovietska vedecká literatúra v knižniciach na Slovensku : zborník príspevkov zo seminára, konaného 21. novembra 1975 v Bratislave / Zost. ... – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1976. – 135 s.

Hudba v živote socialistickej spoločnosti : zborník referátov z 5. seminára pre hudobných knihovníkov na Slovensku konaného 27. - 28. 5. 1985 v Banskej Bystrici / Zost. ... – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1986. – 173 s.

Špeciálne tlače ako prameň informácií a poznatkov : (zborník príspevkov zo seminára konaného v dňoch 7. - 8. septembra 1988 v Bratislave) / Zost. a red. ...
- Bratislava : Univerzitná knižnica, 1989. – 141 s.

Poceta Eugenovi Paulinymu : katalóg výstavy. 11. - 23. december 1997. / [Zost. ...]
- Bratislava : Univerzitná knižnica-NKC, 1997. – 11 s.

Literatúra o Mgr. A. Perd'ochovej

Perd'ochová, Adela, rod. Gurgutová. In: *Osobnosti knihovníctva na Slovensku 1945-1990 : heslár k tematickej výskumnej úlohe č. 534-31-17-05 Knihovníctvo na Slovensku 1945-1990 / Ján Haliena.* – Martin : Matica slovenská, [1990]. – s. 163-164.

Jubileá pracovníkov knižnice. In: *Bulletin Univerzitetnej knižnice v Bratislave.* Ročník 5-6. 1994-1995. – Bratislava : Univerzitná knižnica, 1996. – s. 84-86.

Mgr. Kamila Fircáková

ČLOVEK V ČLOVEKU

Za Mgr. Evou Potašovou

Jar v pozdnom šate priniesla závan nového, priniesla nádej v radostnom svetle slnka. Ani tma, ani chlad, tie ostali zabudnuté. Len deň, slnko, žiar. Radosť života, istota bez strachu. Milujme pocit bezpečia, pocit radosti. V ošiali letu radostných dní pomedzia jari a letného slnovratu sa zvrátila naša istota šťastia v tragédiu stretnutia so smrťou. Smrť nás vydesila, bola tu, celkom blízko, na dosah ruky, v mraze svojej nehoráznej večnosti. Otázka prečo, ako vždy večná, ako vždy nezodpovedaná. Eva v tichu vlastného osudu nezdolala smrť. Odrazu v tom predletí sme v nemom strachu skríkli, prečo?! V strachu a odhodlaní brániť našu Evu. Brániť, no nebolo už čo. Podlomili sa nám kolená. Vystreli sme prázdne ruky v křči zovretého pozdravu. Posledného pozdravu.

Mgr. Eva Potašová chýba. Nikto nie je nenahraditeľný, smiešny so-fizmus. Eva Potašová svojím človečenstvom je nenahraditeľná. V Univerzitetnej knižnici v Bratislave sme ju stretali od roku 1979. Roky, desaťročia odbornej práce v rôznych funkciách ju profilovali na profesionála s veľkými skúsenosťami. Obdiv si získala najmä ako znalec zákonitostí dopĺňovania fondov. Partneri s obdivom prichádzali pre radu a pomoc. Schopnosti skrývala trochu v ostychu, trochu v neviere v ich silu. V skromnosti denno-

dennej práce sa osvedčila v odbornom i ľudskom rozmere. Nezištne, mnohokrát našla pre každého pomocnú ruku so slovom nádeje a viery. Človeka v človeku nevidíme. Cítíme, len keď chýba. A Eva Potašová chýba nám všetkým. 17. júla 2006 bol teplý deň. V radosi slnka sme sa tešili. No smrť pretrhla nielen Evin život, ale i náš pocit krásneho dňa. Vyhriaty deň sa zmenil v studený, nevlúdny, nenávidený. Bodaj by nebol. V jeho minúte nám odišiel blízky človek. Spomínajme bez slz, tak by to Eva chcela. Alebo radšej poďme do kúta si poplakať a potom si už utrieme slzy a užívajme radosť z osudu, že sme poznali človeka jej veľkosti.

PhDr. Dušan Lechner

PODUJATIA USKUTOČNENÉ V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI V BRATISLAVE V 2. POLROKU 2006

13. 7. 2006

Múdrost' srdca

Pásmo hudby, poézie a príbehov

Organizátor: voľné združenie priateľov poézie

27. 7. – 29. 7. 2006

Suiseki

1.výstava Slovenskej asociácie suiseki s medzinárodnou účasťou

Organizátor: Slovenská asociácia suiseki

14. 8. – 31. 8. 2006

Byť básnikom znamená vidieť

Výstava k 100.výročiu úmrtia významného nórskeho dramatika Henryka Ibsena

Organizátor: Veľvyslanectvo Nórskeho kráľovstva v SR

6. 9. - 20. 9. 2006

Púšte a pamiatky UNESCO

Výstava dokumentov a publikácií z fondov UKB k Medzinárodnému roku púští a dezertifikácie vyhlásenému OSN

Organizátor: UKB-Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO

18. 9. – 20. 9. 2006

Kolektívne identity v moderných spoločnostiach - región strednej Európy

Medzinárodná vedecká konferencia

Organizátor: Ústav etnológie SAV, Centrum excelentnosti SAV, Centrum pre európsku politiku

21. 9. 2006

Záhradná slávnosť

Umelecko-spoločenský večer pri príležitosti

ukončenia poslednej časti rekonštrukcie Univerzitnej knižnice

a otvorenia obnovenej Lisztovej záhrady

Organizátor: Multifunkčné kultúrne centrum UKB a Spoločnosť priateľov UKB

22. 9. – 27. 9. 2006

Bonsaj - výstava

20 rokov bonsajovej tvorby na Slovensku

Organizátor: Danubius bonsaj klub, Bratislava; UKB

25. 9. 2006

Ťavie oblaky

Prezentácia slovenského prekladu knihy (Milan Richter)

nórskoho spisovateľa Thorvalda Steena a prezentácia špeciálneho vydania

Revue svetovej literatúry s výberom z nórskej literatúry

Prednášatelia: Thorvald Steen – autor, Dr. Milan Richter – prekladateľ,

Jarmila Samcová - šéfredaktorka Revue svetovej literatúry

Organizátori: Veľvyslanectvo Nórskeho kráľovstva v SR, vydavateľstvo MilaniuM

26.9.2006

Život a dielo Jána Čaploviča

Seminár k 30. výročiu úmrtia významného slovenského politika, historika knižnej kultúry, publicistu, riaditeľa Univerzitnej knižnice v Bratislave (1948 – 1951)

Organizátor: UKB

4. 10. 2006

Maďarská revolúcia roku 1956 a Slovensko

Medzinárodný vedecký seminár

Organizátor: Fórum inštitút pre výskum menšín, Historický ústav SAV,

Kultúrny inštitút Maďarskej republiky v Bratislave, Veľvyslanectvo Maďarskej republiky v Bratislave

5. 10. – 6. 10. 2006

Umelecké dielo v epoche mediálnych výziev - THE WORK OF ART IN THE AGE OF MEDIA CHALLENGES

Medzinárodné kolokvium o kritickom potenciáli diela nemeckého filozofa, teoretika a literálneho vedca Waltera Benjamina /1892-1940/

Organizátori: Goetheho inštitút, Francúzsky inštitút, České centrum, Maďarský inštitút, British Council, Univerzitná knižnica v Bratislave, Ústav svetovej literatúry SAV

Prednášatelia: Siegfried Zelinski, François Soulages, Gérard Raulet, Jana Geržová, Miroslav Petříček jr., Peter Zajac, Ján Bakoš, Ivan Gerát, Timothy Beasley-Murray, Jozef Fulka, Adam Bžoch

6. 10. 2006

Autogramiáda Václava Havla

Pri príležitosti bratislavských osláv 70. narodenín Václava Havla
Organizátori: Veľvyslanectvo Českej republiky v SR, UKB

10. 10. - 11.10. 2006

Využívanie informácií v informačnej spoločnosti – INFORMATION USE IN INFORMATION SOCIETY

Medzinárodná konferencia – international conference

Organizátor: Katedra knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty UK, Univerzitná knižnica v Bratislave, Slovenská asociácia knižníc

Prednášatelia: Tom Wilson (GB), Diane Sonnenwald (S), Ian Johnson (GB)

10. 10. - 11. 10. 2006

Informácie v praxi – INFORMATION IN PRACTICE

Výstava a prezentácia inštitúcií, publikácií a moderných prostriedkov na prácu s informáciami (sprievodné podujatie medzinárodnej konferencie „Využívanie informácií v informačnej spoločnosti”)

Organizátor: Katedra knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty UK, Univerzitná knižnica v Bratislave, Slovenská asociácia knižníc.

12. 10. 2006

Slovak Testimony – Golanské výšiny

Vzdelávacie podujatie pre verejnosť

Organizátor: UKB - Depozitná knižnica NATO

12. 10. 2006

Giacomo Puccini: Turandot

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Organizátori: Klub priateľov opery, UKB

13. 10. - 25. 10. 2006

Aljaška očami Slováka

Výstava fotografií Radoslava Vajdu, ktoré vznikli počas jeho práce na oceánskej lodi

Organizátori: InfoUSA, MFKC a Veľvyslanectvo USA v SR

16. 10. 2006

Dvaja vitalisti – Ján Smrek a Artur Lundkvist

Seminár k storočnici švédskeho spisovateľa A. Lundkvista

Prednášatelia: PhDr. Mária Bátorová, CSc., Eva Strömová, René Vázquez Díaz, Dimitar Stefanov, dr.h.c., PhDr. Milan Richter, dr.h.c.

Organizátor: Občianske združenie Svetový kongres básnikov

23.10. 2006

Talianska regionálna kuchyňa

Seminár pre študentov a členov Talianskeho kultúrneho inštitútu
Organizátor: Taliansky kultúrny inštitút

23. 10 – 25. 10. 2006

Náboženská zmena

Medzinárodná vedecká konferencia

Organizátor: FFUK Bratislava, Katedra porovnávacej religionistiky

Prednášatelia: Prof. Martin H. Luther, Dr. Dalibor Papoušek, Mgr. Aleš Chalupa, Prof. Maja Milcinski, Prof. Jana Benická, Dr. Dušan Vávra, Dr. Przemyslav Piekarski, Dr. Dušan Deák, Dr. Martin Farek, Mgr. Lenka Turiničová, Mgr. Milan Fujda, Dr. Táňa Podolinská, Mgr. Tomáš Hruštič, Prof. Ľuboš Belka, Dr. Porció Tibor, Dr. Jiří Holba, Dr. Daniel Berounský, Dr. Martin Slobodný, Dr. Miloš Hubina, Mgr. Zdenek Trávníček

25. 10. 2006

Sociolingvistické aspekty v umeleckom preklade

Štandardizácia slovenčiny a umelecký preklad

Seminár pre členov SSPUL a hostí

Organizátor: Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry

Prednášatelia: doc. Ondrejovič, prof. Dolník

26.10.2006

Taliansky jazyk a kultúra

Seminár pre študentov a členov Talianskeho kultúrneho inštitútu

Organizátor: Taliansky kultúrny inštitút

27.10.2006

Beseda so zástupcami kultúrnych spolkov Slovákov žijúcich v Českej republike

Organizátor: Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí

27.10. - 28.10.2006

Matiné. Literárno-hudobné pásmo

Účinkujú umelci z radov Slovákov žijúcich v Českej republike

Organizátori: Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Slovenské združenie LIMBORA Praha, Slovenský literárny klub Praha

27. 10. – 2. 11. 2006

Vydavateľská činnosť Slovákov v ČR

Prezentácia kníh a periodickej tlače vydávanej v ČR

Organizátor: Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí

28. 10. 2006

Osobnosti slovensko-českej vzájomnosti

Matiné Obce Slovákov v ČR

Organizátori: Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Slovenské združenie Limbora Praha, Slovenský literárny klub Praha, Folklórne združenie Púčík Brno

30. 10. 2006

Franz Liszt medzi nami

Seminár pri príležitosti výročia významného hudobného skladateľa

Organizátor: Lisztova spoločnosť na Slovensku

31. 10. 2006

Slovensko summit NATO v Rige

Informatívne podujatie o pripravovanom summite

Prednášateľ: Igor Slobodník, Stála delegácia Slovenskej republiky pri NATO

Organizátor: Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky, Stála delegácia Slovenskej republiky pri NATO, Univerzitná knižnica v Bratislave – Depozitná knižnica NATO

4. 11. – 16. 11. 2006

Mesiac fotografie

Výstava fotografií Pavla Mariu Smejkalu v rámci Európskeho Mesiaca fotografie

Organizátor: Občianske združenie FOTOFO

7. 11. 2006

Budovy a prostredie 2006 – Buildings and Environment 2006

Medzinárodná konferencia pre odbornú verejnosť z oblasti architektúry a pozemných stavieb

Prednášatelia: Geoff Levermore (GB), Ardeshir Mahdavi (A), Erich Panzhauser (A), Jozef Hraška (SK)

Organizátor: Stavebná fakulta Slovenskej technickej univerzity

8. 11. 2006

Ferdinand I. a jeho pokus o usporiadanie monarchie so zameraním na Slovensko

Prednáška z cyklu Slovenský novovek 1526 - 1780

Prednášateľ: Jozef Baďurík

Organizátori: Filozofická fakulta UK, UKB

9. 11. 2006

INFOŠKIŠ 2006

Študentská knihovnícka konferencia

Organizátor: Škola knihovníckych a informačných štúdií v Bratislave

9. 11. 2006

Zariad'ovanie interiérov knižníc

Seminár k manažérskej práci v knižnici pre knižničných pracovníkov Slovenska

Organizátori: Goetheho inštitút Bratislava, UKB

13. 11. 2006

Sloboda človeka a ľudské práva

Prednáška pre účastníkov seminára a verejnosť

Prednášateľ: Miroslav Kusý, Aleš Pejchal

Organizátori: České centrum Bratislava, UKB

15. 11. 2006

Nacionalizmus dnes

Medzinárodná konferencia o aktuálnych otázkach slovensko–maďarských vzťahov.

Prednášatelia: György Konrad (H), Tamás Gáspár Miklós (H), Rudolf Chmel (SK), Vladimír Godár (SK), Egon Gál (SK) a ďalší

Organizátor: Nadácia Kalligram, Friedrich Ebert Stiftung.

15. 11. 2006

Balkán na prelome milénia

Seminár pre stredoškolských učiteľov

Organizátor: UKB - Depozitná knižnica NATO, Metodicko-pedagogické centrum Bratislavského kraja

16. 11. 2006

Očakávania a realita pádu komunizmu v krajinách bývalého sovietskeho bloku

Medzinárodný seminár k 17. výročiu pádu komunistických režimov

Prednášatelia: Pavel Žáček (CZ), Gyarmati György (H), Lukasz Kaminski (PL), Thomas Großbölting (D), Miroslav Lehký (SK)

Organizátor: Ústav pamäti národa, Konrad Adenauer Stiftung

16. 11. 2006

Vincenzo Bellini: Norma

DVD prezentácia opery

pre členov Klubu priateľov opery SND

Organizátori: Klub priateľov opery, UKB

22. 11. 2006

Slovak Testimony – Afganistan

Prednáška o pôsobení slovenských jednotiek v misii ISAF v Afganistane
Organizátori: UKB - Depozitná knižnica NATO, Euroatlantické centrum

22. 11. – 30. 11. 2006

Slovenskí vzdelanci – Doctissimi Slovaciae V

Výstava o živote a práci osobností slovenskej vedy
Organizátori: Ústredná knižnica SAV, predsedníctvo SAV, UKB

22.11.2006

Umelecký preklad a kultúra jazyka

Prednáška pre členov Slovenskej spoločnosti prekladateľov umeleckej literatúry a hostí

Prednášateľ: Sibyla Mislovičová

Organizátor: Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry

23. 11. 2006

Knižnica a používateľ so špeciálnymi potrebami

Prednášateľ: PhDr. Gabriela Škorvánkova

Organizátori: OZ MEDLIB, OZ Pre Dys, OZ Spoločnosť priateľov UKB

23. 11. 2006

Xaver Bayer – autorské čítanie

Inšpiratívne stretnutie s predstaviteľom súčasnej rakúskej literatúry

Organizátori: Rakúske kultúrne fórum, Rakúska knižnica UKB

29. 11. 2006

Využitie súčasnej modernej lexikografie v umeleckom preklade

Prednáška pre členov SSPUL a pozvaných hostí

Prednášatelia: Klára Buzássyová, Alexandra Jarošová

Organizátor: Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry

4. 12. 2006

Sisa a Sivý holub

Predpremiéra dokumentárneho filmu. Réžia: Ján Šuda

Organizátor: Slovenská televízia

6. 12. - 22. 12. 2006

Béla Bartók (1881-1945)

Pamätná výstava pri príležitosti 125. výročia narodenia hudobného skladateľa Bélu Bartóka

Organizátori: Kultúrny inštitút Maďarskej republiky, UKB

6. 12. 2006

Kritické osvetľovanie minulosti Slovenska u historika Karola Wagnera

Z prednáškového cyklu Slovenský novovek 1526-1780

Prednášateľ: Milota Malovecká

Organizátor: FF UK Bratislava

7. 12. 2006

Wolfgang Amadeus Mozart: Čarovná flauta

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Organizátori: UKB, Klub priateľov opery Slovenského národného divadla

7. 12. 2006

Planéta Zem

Premietanie filmu Pavla Barabáša pre účastníkov konferencie pre Pridružené školy UNESCO v SR

Organizátor: UKB – Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO

7.12.2006

SLOVAK TESTIMONY – KOSOVO

Pôsobenie slovenských jednotiek v zahraničných mierových misiách. Prednáška s diskusiou

Organizátori: Univerzitná knižnica v Bratislave – Depozitná knižnica NATO, Euroatlantické centrum

12. 12. 2006

Súborný katalóg periodík

Výročný knihovnícky seminár venovaný zhodnoteniu stavu celoštátneho súboru katalógu periodík a prechodu do nového automatizovaného systému Virtua

Organizátor: UKB

13. 12. 2006

Manuscriptorium – predstavenie a novinky

Seminár o rukopisoch a starých vzácných tlačiach

Prednášal: Stanislav Psohlavec

Organizátor: UKB

13. 12. 2006

Slovenský národný korpus a umelecký preklad

Prednášala: Mária Šimková, vedúca SNK, JÚLŠ SAV

Organizátor: Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry

14. 12. 2006

Vianočný koncert

Učinkujúci: pedagógovia a študenti Konzervatória v Bratislave

Organizátori: UKB - hudobný kabinet, Konzervatórium v Bratislave

14. 12. 2006

Allan Stevo: Niekde medzi Bratislavou a Washingtonom D. C.

Prezentácia knihy spojená s autogramiádou

Organizátori: UKB - MFKC a Info USA

14. 12. - 15. 12. 2006

Lekári - spisovatelia

Medzinárodná konferencia

Organizátori: PEN klub Slovensko, UKB

15. 12. 2006

Spevom svetom opery

Koncert operných árií

Účinkovali: Nina Fejová-Podhájecká, Eugen Gaál, Michal Sereďič

Organizátor: UKB - hudobný kabinet

20. 12. 2006

Josef Šmajš: Ohrozená kultúra

Prezentácia knihy

ocenenej Ministerstvom životného prostredia Českej republiky, spojená s vystúpením autora a Mariána Geišberga

Organizátori: PRO, s.r.o., Banská Bystrica, UKB

Názov: **BULLETIN UNIVERZITNEJ KNIŽNICE
V BRATISLAVE č. 2/2006**

Vydala: Univerzitná knižnica v Bratislave

Zodpovedný redaktor: Mgr. Tatiana Popová

Redakčná rada: Mgr. Mária Džavíková, Mgr. Kamila Fircáková,
PhDr. Dagmar Kleinová, Mgr. Tatiana Popová,
PhDr. Lýdia Sedláčková

Jazykový redaktor: PhDr. Júlia Dvorská

Rok vydania: 2006

Tlač: Univerzitná knižnica v Bratislave